

Kreeka kriis
ründab eurosüs-
teemi Lk 4

Enn Eesmaa:
Leedu poliititeatri
võlu ja viletsus
Lk 9

Kuidas
Reformipartei
varjab kampa-
niate rahastamist
Lk 5

Karl Lust:
Ansip, Laar ja
Jeesus ühes
parteis? Lk 6

Austria orden Mailis Repsile

Riigikogu liige MAILIS REPS sai eelmisel nädalal Austria saadikult Austria Vabariigi presidendi dr Heinz Fischeri nimel Austria Vabariigile osutatud teenete eest teeneteordeni - Suure Kuldse aumärgi lindiga.

Austria suursaatkonnas ordeni pidulikult kätteandmisel ütles saadik pr dr Angelika Saupe-Berchtold oma kõnes:

“See teeneteorden on üks kõige kõrgematest autasudest, mida Austria Vabariik omistab. Teie, proua Reps, olete oma kahe ametiaja jooksul haridusministrina aastatel 2002-2003 ja 2005-2007 olnud tegev kahepoolsete teaduslike ja didaktiliste sidemete ülesehitamisel ning olete koolides saksa keele ainetundide raames eriti soodustanud austria kirjanduse ja maatumise sisseviimist ning intensiivistanud ainespetsialistide vahetust õpetajate ja haridustöötajate vahel.

Ka teaduslikel seminaridel, istungitel või õpetajatele suunatud üritustel ülikoolide germanistika instituutides olete alati pidanud silmas ka Austria temaatikat.

Üks Teie üldisemaid ülesandeid on alati olnud Euroopa mõtte kinnistamine õppetöös ning teadmise tekitamine, et ka väikesed riigid, nagu Austria ja Eesti, võivad suures sõbralikus Euroopas saavutada kõikidel tasanditel ühiselt palju.”

Fotol teeneteordeni üleandmisel Austria Vabariigi saatkonnas: (vasakult) Keskerakonna esimees Edgar Savisaar, Mailis Reps, suursaadik pr Angelika Saupe-Berchtold ja Riigikogu liige Kadri Simson.

Foto: Austria suursaatkond

Minu Eesti ja Ühtne Eesti etendavad valget laeva

Poolteist kevadkuud on möödunud teatri NO99 suurprojekti jälgiva meedia teravdatud tähelepanu all. Keegi ei mõelnud samal ajal, kuidas võiks mööduda 26. aprill (kolm aastat Pronkssõduri sündmustest) või 9. mai (sõja lõpu juubelipäev).

URMI REINDE
peatoimetaja
VIRGO KRUVE
meediaanalüütik

Reedel, 7. mail etendus Saku suurhalls võimsalt (eriti Rahvusringhäälingus) üles haibitud „Ühtse Eesti suurkogu“ suurejooneline lavastus. Kuid eeldatud või kardetud intriig uue erakonna moodustamisest ei realiseerunud 250-kroonise piljetirahast vabastatud 6500 inimese rahuldusid uudishimu ning uue konkurendi sünni painest vabanesid kõigi parteide juhid.

2008. aasta 1. mail olid Minu Eesti koristustalgud eesmärgipärane algatus, millega hägus-tati Pronksiööde meenutamist. Rahvuslike erinevuste ja erineva ajalooteadvuse esiletoomise asemel juhiti tähelepanu hoopis koostegutsemisele. Kokku kolm talgupäeva ja üks suurkogu annavad võimaluse tõdeda, et Andrus Ansipi valituse suurim rünnak ühiskonna terviklikkuse vastu on kinni mätitud uute sümbolitega.

Suured mõtted ja üritused ei

levi ilma lavastajata, aga eriti ei sünni nad ilma finantseerijata. Kui mõttetalgud rahastas riik läbi KÜSK-i (Kodanikuühiskonna Sihtkapital), siis meedias ilmunud teabe järgi olevat NO99 teatril oma ärimed, kes lubasid projekti jätkamiseks toetust.

„Mitu ettevõtjat toetavad teater NO99 suurettvõtmist, Ühtse Eesti elluviimist ka realselt pärast maikuist suurkogu etendusmanifesti, et näidata nii protesti sumbunud poliitikaelu suhtes. Investorite liidu juhi Heldur Meeritsa sõnul on NO99 avalikkuse jaoks väga selged rööpad maha pannud,“ kirjutab Tuuli Koch 17. aprilli Postimehes.

Teatri enda väitel kulus suurkogu lavastuseks 2,2 miljonit. Teater tunnistas, et nad ise sodisid ka oma plakadid. Kesknädal eeldab, et piljetimüügist saadud tulu on umbes 1,4 miljonit krooni. Seega jääb vahe, ligi 800 000 krooni, teatri kahjaks, mida nad samuti tunnustavad. Aga me ei tea Ojasoo- ja Semperi-nimelisi nukke liigutanud ärimed nime ega projekti

kogu eelarvet. Jutud räägivad, et ärimed oleval lubanud kokku 20 miljonit krooni, kui kogu senises Eesti poliitikas petunud hääled (a la Indrek Tarandi valijad) lähevad mitte Keskerakonnale või Reformierakonnale, vaid „puhtale ja süütule“ nn kolmandale jõule. (Mis Kesknädala meelest meenutab kangesti nn Kolmandat Silma!) Võib vaid oletada, kes suutis neile korraldada nii suure meediakajastuse, kuni rahvuslevisiooni kolme otselülituseni ja lindistamisõiguse ostmiseni välja.

Kellele on uut poliitilist liikumist vaja? Eelkõige praegusele valitsusele, et 6. märtsi

2011 valimistel leida kolmas osapool võimule edasi jäämiseks. Pühapäeval tõi erandkorras R2 saadet „Olukorrast riigis“ juhtinud Urmet Kook näiteid Isamaaliidu suurkogult, kus suhtekorraldusbüroo oli palganud klaköörid Tunne Kelami toetuseks ja Peeter Tulviste vastu presidendikandidaadi valimisteks. Sahistatakse, et sama tegi teatri juures nõustajana tegutsenud Daniel Vaarik, kes lahkus PR-firma Hill & Knowlton juhi kohalt uute väljakutsete leidmiseks. Äkki oli selleks just ärimedeste pakkumine partei tegemiseks?

Vaariku blogist Memokraat leiame viis poliitilise äri ideed

(25.02.10) ehk teemaarendusi „kuidas rahastada erakonda“. Ei üllataks, kui ta on löönud käed Reformierakonnaga ja aitab neile taskuparteid tekitada, nagu Marek Strandberg tegi viimati Eestimaa Rohelised IRL-ile. Rahvusringhäälingu uudistejuht Urmet Kook tuleb kindlasti vastu oma EÜS-i semule Daniel Vaarikule, et asja televisioonis vääriliselt kajastada. EÜS aitas ametisse president Toomas Hendrik Ilvese ja kavatses seda 2011. aasta sügisel teha Indrek Tarandiga.

Igal juhul tunnevad projekti käimatõmbajad, näiteks seesama Daniel Vaarik, hästi eestlase psühholoogiat – kui eestlane on rahulolematu, ei asu ta oma õiguste kaitsele, vaid hakkab ootama valget laeva. Valge laev on tema meelest midagi hoopis kindlamat kui Andrus Ansip või Edgar Savisaar.

Neile, kes nägid kogu etendust vaid meedia vahendusel, pole vahet, kas vaadata pilti Ühtse Venemaa või Ühtse Eesti ürituselt. Klaköörid ja pealtvaatajad on samad – mass, keda manipuleerida kultuuri nime all poliitika heaks.

Juhtkiri

Tardumuse ja ebakindluse märgid ülikoolides

JAANUS RIIBE

Keskerakonna Noortekogu Akadeemilise Ühenduse liige

Haridusminister Tõnis Lukase poolt planeeritud haridusreform sulgeks ligi pooled gümnaasiumid ning muudaks allesjäävad suurteks "õppekombinaatideks". Pealiskaudne arvamus, et väikestes maagümnaasiumides pole võimalik anda kvaliteetset haridust, on kitsarinnaline ja väär, sest kasvõi riigieksamite tulemusi hinnates pole vahe üldse suur. Üha rohkem tundub, et konservatiivses haridusvaldkonnas on valitsuse lahmiv stiil muutunud valdavaks. Noortele, eelkõige üliõpilastele, on IRL-i ja Reformi valitsuse tegevuse ja teadliku tegevusetuse tagajärjed omal nahal tunda: erinevatel andmetel ületab Eesti noorte töötus juba üle 30% piiri; vähendatud on üliõpilaste õppe- ja sõidutoetusi; lõpetatud on õppelaenu kustutamine noortel emadel ja riigiametnikel; vähendatud on tasuta õppekohtade arvu ja jäetud unarusse üliõpilaselamud. Kas valitsus on üliõpilastele lõplikult selja keeranud?

Õppimise kõrvalt töötamine pole enam üliõpilase vaba valik, vaid paratamatus, sest elama peab ka tudeng. Täna teotussüsteem on, pehmelt öeldes, olematu. Toetusi, mis parimal juhul küündivad kuni 1300 kroonini kuus, saab vaid 16% üliõpilastest. Aina suuremale osale noortest ei ole kõrghariduse omandamine täna taskukohane. Kahjuks kaotame seetõttu ka andekaid noori, kel on võimed ja eeldused ning ka tahe õppida. Majandusele on see korvamatult kahju. Seni kuni jätkatakse olemasoleva üliõpilasvaenuliku toetussüsteemiga, jäävad meie ressurssid päev-päevalt veelgi napimaks. Mida kostaks valitsus lohutuseks neile noortele, keda tänane, laenuel põhinev kõrgharidussüsteem jätab hammasrataste vahele või kelle haridustee katkeb paremerakondade kinnisideelise poliitika pärast?

Tänases Eestis teevad muret haridus, mis ei anna tööturul vajalikke oskusi ega vasta ühiskonna reaalsele vajadustele; tööpuuduse kasv noorte hulgas; praegune hariduskulude napp osakaal riigieelarves. Noorte arvamus on tunda laiemat rahulolematust ja tüdimismärke. Noored ootavad valitsuselt probleemide selgema lahendusi ja tulevikuvisioone, mitte järjekordseid tühju sõnu või uusi arengukavu, mille koostajadki tihti tunnistavad, et neid kunagi ellu ei viidagi.

Kuidas saavutada "Eesti inimarengu aruandes 2009" välja toodud eesmärki hoida Eesti jätkusuutlikkust, arendada seda efektiivselt olukorras, kus ressurssid on napid ja valitsuse kärpekava tõttu on tudengite rahakott tühi? Tartu Ülikooli rektor Alar Karis väidab, et muuda-

tusteks on ülim aeg, sest ka ülikoolides endis on tunda tardumuse ja ebakindluse märke. Pakun välja viis arengusuunda, millest otsustajad võiksid lähtuda.

Toimetulek. Riiklikud toetussüsteemid, mis saaksid tagada tudengi pühendumise õpingutele kogu studiumi jooksul. Valitsuse poliitika on olnud vastupidine ja üliõpilaste toimetulekut vähendanud. Vaatamata raskustele tuleks eeskujuna võtta Soomest, kus 1990. aastate alguse majanduskriisi ajal hoopis suurendati investeringuid haridusse, mis hiljem aitas kaasa tugeva majanduse ja arenenud ühiskonna juurdumisele.

Tihti püütakse vastandada sotsiaalseid toetusi ja kõrghariduse kvaliteeti. Küsitakse, kumma tudengid valiksid piiratud ressursside juures: kas targad õppejõud ja kehva ühiselamutoa või mugavustega elamise ja ebapädevad lektorid? Küsimuse selline püstitus on eksitav. Kõrghariduse kvaliteet on igale tudengile oluline ja peab olema tagatud.

Tööturupoliitika. Üks praegusi õppetunde on see, et edaspidi peavad kõrgharidusinstituudid arenema koostöös tööhõuturuga. Kõrgkoolide ülesanne on välja arendada mitmekülgne nõustamis- ja praktikasüsteem.

Eesti e-ülikool. E-õpe võimaldaks senisest rohkemat ja paremat kõrghariduse vahelist koostööd oma akadeemilise võimekuse teostamiseks. Kõrgkoolid saaksid arendada ühisaineid ja -õppekavu, nii siseriiklikult kui ka välisülikoolidega. Eesti kõrgharidus peaks võtma kasutusele ühtse õppeinfo- ja tagasisidesüsteemi, e-õpikeskkonna ja ühtse andmebaasi võrgu. Senised sammud e-ülikooli suunas on Eestis olnud liiga tagasihoidlikud.

Rahvusvahelistumine. Meil on mitu keelelist kogukonda ja siin õpib välistudengeid. Maailma avanemine on toonud endaga kaasa nn aju- ja äraarvoolu Eestist. Samas on võimalik olukorda läbimõeldud tegevusega oma kasuks pöörata, suurendades võimalusi teaduskraadi kaitsta ka laiemalt kasutatavates keeltes, mis võimaldaksid tömmata väärtuslikke inimesi Eestisse. Noortel peaks jaguma rohkem julgust kaasa rääkida iseenda saatust puudutavates otsustes ja jagada värskeid mõtteid, kujundada just meile sobiv, tasakaalustatud arengul põhinev tulevik, kus kõrgharidus on iga inimese õigus, mitte privileeg.

nädala nupud

Euro, oh õnnistus!

Täna, 12. mail annavad Euroopa Komisjon ja Euroopa Keskpank esialgse hinnangu, kas Eesti on eurosuutlik. Teisisõnu, kas meid ikka võetakse eurotsooni või ei võeta. Kui võetakse, siis millal. Millistel tingimustel ja millise kursiga, öeldakse juba juunis. Samas näitavad sündmused Euroopas, et nii ehk naa toimuvad nähtavasti lähiajal euroga ja Euroopa pangandussüsteemiga suured muutused. Pole ju probleemne ainult Kreeka, vaid seda on ka Hispaania, Itaalia, Portugal jt.

Seepärast sarnanevad Eesti ponnistused iga hinna eest pääseda eurotsooni inimese püüdlusele ronida kolinal kuristikku poole kihutavasse autosse. Kusjuures sõiduokusest ei tea ronija isegi teoreetiliselt midagi – lihtsalt sellesse sõidukisse on kogunenud eestlaste meelest ülimalt prestiizhikas seltskond.

Ivar Raig hoiatab euro tulekul maffia eest

Ajalehe Pealinn (10. mai) andmetel võib Akadeemia Nord professori Ivar Raigi (pildil) hinnangul koos euro tulekuga kinnisvara- ja riulifirmade kaudu Eestisse jõuda narkoäri ja inimkaubanduse musta raha.

"See võib meil tekitada kinnisvaraturul uue buumi, mis lõpeb uue krahhiga. Pean väga tõenäoliseks, et meil kujuneb Lõuna-Euroopa maffiate surve. Kindlasti proovib rahvusvaheline organiseeritud kuritegevus meie peal ära kõik trikid, mida on varem mujal kasutatud," ütles Raig. Tema sõnul on eurole üleminek viga, sest euro on "juba läinud rong". "Selle asemel tuleks valmistada uueks, Põhjamaade ja Saksamaa ühisvaluutaks. Ühisraha toimib optimaalselt ühesuguse majandustaseme ja -arenguga piirkondades. Vajame praegu inflatsiooni – hindade ja palkade tõusu –, et nii kümne aastaga jõuda jõukuselt Euroopa keskmike hulka. Aga Maastrichti kriteeriumid ei luba meil seda hooba kasutada," selgitas Raig. Üheks tõsisemaks kuriteoliigiks võib koos euro tulekuga kujuneda rahapesu, mille eest on hoiatanud ka Europol. Näiteks vahistas Itaalia politsei tänavu veebruaris rahapesuafääris kahtlustatuna Itaalia miljardäri Silvio Scaglia, kes on *Telecom Italia* järel riigi suuruselt teise telekommunikatsioonifirma *Fastweb SpA* üks rajajaid. Praegustel andmetel ringles Calabria maffia *Ndrangheta* rahapesuafääris vähemalt kaks miljardit eurot ja seda raha liikus ka läbi Soome.

Aprillis vahistati Europoli toel Poolas 13 inimest, kes tegelesid 20-, 50- ja 100-euroste valerahade levitamisega. Kolm aastat kestnud juurdluse tulemusel Lublini piirkonnas läbi viidud operatsioonis osales 120 Poola politseinikku.

Kiriku juudaseklid

Eelmisel nädalal arutleti Eestimaal palju selle üle, mis tegelikult tingis mõnede kirikutegelaste kirja Keskerakonna plakatikampaania vastu. On vihjatud, et valitsusparteid IRL ja Reform pakkusid kirikutele restaureerimiseks raha, et nad selle kurja (ja ütlemel ausalt, suht mõttetu) kirja esitaksid. On otsitud seoseid allkirjutanud kirikutegelaste endi ja nende nn koduparteide vahel. Jaan Tammsalu näiteks astus Eesti Rahvusliku Sõltumatusse Parteisse (ERSP) 20. septembril 1988 ja käis koos selle partei ühinemistega kaasas kuni 1. jaanuarini 2010, mil ta sealt ametlikult välja arvatati. Küsimus on seegi, miks ta just nüüd parteist välja arvatati ja mis selle taga võis olla?

Nõmme Rahu kiriku õpetajat Ove Sanderit mäletavad nõmmelased 2009. aasta kohalike valimiste eel tegemas oma kirikus propagandat Urmas Paetile, tublile reformierakondlasele.

Metodisti Tallinna koguduse õpetajate allkirju aga seotakse kogunisti Eestis tegutsevate nn Ameerika sektidega ja neist tulvava nii rahalise kui ka „hingede püüdumise“ mõjuga.

Tahaks ka teada, mida kirikutegelastele kirja eest vastu lubati? Kas tõesti Niguliste ja selle varade tagastamist kogudusele, mida on aastaid solgutatud siia-sinna, küll otsustatud, et ei tagastata, siis aga ilmuvad nagu imevõlu taas uued ja uued taotlused „tagasi“ saada nõukogude ajal taastatud Niguliste kirikuhoone ja sinna loodud muuseum-kontserdisaal. Niguliste maiuspala, nagu sosistatakse Toompea koridorides, on lihtsalt liiga suur, et sellest lihtsalt mingisuguse nimetu rahva heaks loobuda!

Lõpuks pakutakse, et kirikutegelaste algatus tulenes poliitikute endi lootusetu seisundi tunnustamisest – et IRL-il ja Reformil on tõesti kõik trumbid käest läinud, kui nad olid sunnitud võimu hoidmiseks kiriku appi kutsuma. Eesti ajalugu, alates Mahtstrast sõjast ja 1905. aasta verevalamistest kuni 1939.–1945. aastate pööreteni välja, on alati tõestanud pigem luteri kiriku võimutruudust, aga mitte kogudusse kuuluvate hingede teenimist. Erandid muidugi välja arvatud.

HIIBUSE NÄDAL

KESKNÄDAL

Address: 10130 Tallinn,
Toom-Rüütli 3/5

Tellimine ja levik: 6 177 717
Toimetajad: 6 274 573
6 274 571
6 274 583

Toimetuse käsikirju ei tagasta.
Kesknädalas ilmunud artiklid
väljendavad nende autorite arvamust,
mis ei pruugi kokku langeda toimetuse omaga.

Peatoimetaja :

Urmi Reinde
urmi@kesknadal.ee

Poliitikatoimetaja:

Ivari Vee
ivari@kesknadal.ee

Uudistejuht:

Indrek Veiserik
indrek@kesknadal.ee

Toimetaja:

Tiit Maksim
tiit@kesknadal.ee

Minister Ligi: kellele Eestis ei meeldi, mingu minema!

Rahandusminister Jürgen Ligi soovitas 3. aprillil Riigikogu kõnetoolis kõigil neil, kes pole rahul Eesti eluga, otsida õnne mõnes teises riigis. Ja tõesti, mida siin ikka tseremoonitseda: rahulolematud välismaale, ebalojaalsed D-terminali, vaesed prügimäele, vanad ja väetid surnuaiale. Selline oleks siis reformiministri meelest meie riigis arenenud kapitalismi ehitamise retsept.

ALEKSANDR TŠAPLÖGIN
aleksandr@kesknadal.ee

Ligi programmi juba hakatakse ellu viima. Kuna 1000 krooniga kuus tänases Eestis ära elada pole füüsiliselt võimalik, õnnestub valitsusel nähtavasti lähiajal lahendada 100 tuhande töötü probleemi. Aga kuna pensioniiga on tõstetud 65 aastale, samal kui keskmisel eesti mehel on probleeme selle vanusekõnniseni jõudmisega, lahenevad lähiajal ka liiga suurte kuludega pensionifondi mured. Rahulolematute ärasõitmine läheb kah juba küllalt edukalt. Viimaste aastate jooksul on

Eestist lahkunud umbes 130 tuhat inimest – 10 protsenti elanikkonnast. Kui arvestada üldist olukorda riigis, aga ka ministrite suhtumist lahkujatesse, võib kindel olla, et tendents jätkub. Et seda protsessi stimuleerida, võiks ära sõita soovijatele pileteid osta riigi raha eest. Kellele Helsingisse, kellele Moskvasse.

Möödunud aastal vastu võetud seadus, mis tunduvalt laiendas karistusorganite õigusi, aga ka 2007. aastal saadud praktiline aprillikogemus, lubab uskuda programmi takistusteta täitmisse, pealegi on D-terminale riigis mitu.

Kõik muu, mis segab minister

Ligi

Ligil arenenud kapitalismi Eestis üles ehitada, likvideerub iseenesest. Tervishoiu olukord ei luba nõrkadel omariigile mittevajalikkude elu jätkata, nii et kulutusi selles liinis saab märgatavalt vähendada. Nagu ka kulutusi haridusele, sest järg-

lasi saavad lubada vaid need, kes suudavad maksta oma laste eliitkoolides õppimise eest. Samm selles suunas on kah juba tehtud: riik ei leia raha koolitoidu jaoks, samas leiti rahalisi vahendeid suurendada emapalga ülempiiri, mis on nüüd 35 tuhat krooni kuus. Just nii toimubki vajalik muutus: vaid kõige rikkamad ja edukamad tohivad lapsi sünnitada, aga igasugu luuserid kannatagu – pole siin vaja uut vaesust külvata.

Perspektiivid tunduvad olevat uhked ja minister Ligi peab ennast juba uue Eesti kangelaseks, kes ei tegele kasutute ja inetute asjadega.

Tõsi küll, siiani pole välja arvatud, et kui palju inimesi elab selle õnneliku hetkeni ja kas neid saab olema piisavalt, et kindlustada minister Ligi ja tema kaasvõitlejad väärilise palga ning muude hüvedega.

Eesti jääb ilma haritud noortest

Riigikogu keskerakondlased esitasid sotsiaalminister Hanno Pevkurile, majandus- ja kommunikatsiooniminister Juhan Partsile, siseminister Marko Pomerantsile ja välisminister Urmas Paetile arupärimise Eesti elanike lahkumise kohta kodumaalt.

"Majanduslangus ja tööpuudus paneb Eesti inimesi piiri taga töökohti otsima," ütles Keskfraktsiooni esimees Kadri Simson. Teravaim näide välismaale lahkujatest tuleb tervishoiusektorist. 2009. aastal taotles oma kvalifikatsiooni tunnustamist kokku 286 tervishoiutöötajat, kel soov siirduda tööle teise riiki. Esmakordseid taotlejaid oli 254, mis on viimase kolme aasta kõrgeim näitaja. Terviseameti teatel võttis ainuüksi veebruaris välismaale tööle mineku sooviga oma dokumendid välja 29 arsti ja 25 õde, jaanuaris oli minejaid 18 arsti ja 18 õde. Kokku oli aasta kahe esimese kuuga otsustanud kodumaalt lahkuda 47 arsti, 9 hambaarsti, 43 õde ja 3 ämmaemandat.

"Tartu Ülikooli demograafide hinnangul elab või töötab väljaspool Eestit ca 130 000 eestlast," ütles Simson. "Kui varem olid peamisteks väljarändajateks parimas tööeas mehed, siis nüüd on selleks ülikooli lõpetanud ja parimas tööeas naised, vanuses 25–35 eluaastat. Nende puhul on oht, et välismaal luuakse pere ja jäädaksegi sinna."

Nagu kõrvaltoodud Reformi-minister Jürgen Ligi soovitusel ja juba varem meedias kõlanud IRL-i ministri Juhan Partsi tööpäevade "lahendusest" selgub, ongi see meie valitsuse eesmärgistatud poliitika. **KE, Kn**

Suurbritannia: kõik võitsid ja kõik kaotasid

Suurbritannia äsjased valimised läksid ajalukku. Viimase saja aasta jooksul on vaid neli korda juhtunud, et ükski partei pole parlamendis otsustavat ülekaalu saavutanud. Viimati juhtus nii 1974. aastal. Tavaliselt on siis järgnenud üsna segadusterohke aeg ning enamasti uued valimised.

Nagu me juba teame, said sedakorda parima tulemuse konservatiivid, kuid nende õnnetuks mitte küllaldase edumaa leiboristide ees. Konservatiivide liider David Cameron peab nüüd veenma liberaaldemokraate võimaluses liberite sarmika liidri Nick Cleggi poolt valijatele lubatud eesmärgi ka koalitsioonivalitsuses saavutada. Leiboristide juht, tänane peaminister Gordon Brown pole samuti veel kaotust lõplikult tunnistanud – lisades, et ta isiklikult pole kunagi nii head valimistulemust saavutanud. Esmaspäeval ta aga teatas, et loobub erakonna liidri positsioonist veel enne

erakonna sügisel toimuvat kongressi. Samas Brown lisas, et liberaaldemokraadid on huvitatud läbirääkimistest leiboristidega. Liberaaldemokraadid rõhutavad, et said valimistel kõigi aegade parima tulemuse, kuid majoritaarne valimissüsteem silmnähtavalt eelistab suuri erakondi. Seepärast ongi Cameroni ning ka Gordon Browni ülesanne raske, sest valimissüsteemi remondist suured parteid huvitatud pole.

Kuninganna ja rahval on aega kuni 25. maini, mil Elizabeth II peab vastvalitud parlamendi avama.

Jääme sündmusi pingsalt jälgima ning 19. mai „Kesknädalas“ loodan Suurbritannia jaoks tavatut valimistjärgset olukorda põhjalikumalt analüüsida.

Enn Eesmaa

Riigikogu väliskomisjoni aseesimees

Lapsed, kes teist on alkoholi proovinud?

Keskerakonna Viljandimaa naiskogu KENA klubi korraldas aprillikuul koolides teabepäeva „Mis mõju tekitavad suits, alkohol, narkootikumid?“.

MAARIKA ÖMBLUS
Viljandi, KE

Noored arenevad kiiresti, kahjuks ka kahjulike harjumuste suunas. Alustades suitsu ja õlle-vahu proovimisest ning lõpetades liimi, lahustite, bensini jt toksiliste ainete nuusutamise ja narkootikumide tarvitamisega. Kinnitust selle kohta sain teabepäevadelt Viljandi koolides.

Veebruaris ja aprillis käisime Tallinna Laste Turvakeskuse juhataja Erki Korbiga C. R.

Jakobsoni nim. gümnaasiumis ja Maagümnaasiumis. Sihtgruppideks olid neljanda ja viienda klassi õpilased, sest nemad pole veel neist asjust teadlikud, arvasin sinisilmselt. Avanes aga karm tõde: enamik selleaegseid on proovinud alkoholi ja suitsu. Teadajad valgustasid meidki, millises riigis milline narkoaine on kuulutatud legaalseks.

Ühel lapsel oli välismaine kogemus, et eakaaslane tõmbas midagi ninna ega lubanud sellest kellelegi rääkida. Nii juhtus Hollandis, kus ülimalt lihtne paljusid narkoaineid kätte saada.

Neljanda klassi lapsed teadsid, et alkoholi tarvitatakse Eestis hästi palju – nad näevad tihti tänaval alkoholi joojate mehi ja naisi, parkides ja bussijaamas aga vägijooke pruukivaid seltskondi.

Kui küsiti, kes on ise alkoholi proovinud või kes neile seda

põhiliselt pakub, selgus, et mõnikord võtab laps morsi- või kokakoolaklaasi asemel kogemata vanema kokteilklaasi – lihtsalt ei tee värvi järgi vahet. Ka on juhtunud, et segi aetakse lastešampus ja päris vahuvein.

Maitseelamuste kohta vastati: kibe, kange, vastik, õudne. Aga ka: normaalne (õllevahu või veini kohta).

Suitsetamise teemal tekkis paljudel küsimus vesipiibust. Ka see „harrastus“ pole ohutu, sest iial ei või teada, kes on piibuotsiku enne suhu pistnud või kas on otsikut üldse puhastatud. Ennekõike käib see küll eksootiliste maade kohta, kuid ohutu pole vesipiip Eestiski. Vesipiibutamises võib näiteks saada B-hepatiidi, mille nakkus jääb organismi kogu eluks.

Teabepäevadel osales ühtekokku 132 last ja 21 täiskasvanut. Kui need tarkusejagamised aitavad ära hoida mõnegi lapse langemise kahjulike harjumuste küüsi, on eesmärk täidetud.

Foto: Erki Korp Viljandi laste ees ohtudest kõnelemas.

65 aastat suure sõja lõpust: Moskva ja Tallinn

9. mai paraad Moskvas möödus tänu miljonitele kulutatud rubladele ilma ühegi pilveta. Vene hinge võimet austada oma kangelasit tuleb imetleda. Saabunud 25 diplomaatilist delegatsiooni võeti suurejooneliselt vastu. 11 tuhat sõdurit ja mitusada ühikute sõjatehnikat pakkusid võimsat vaatamängu. Teleülekandes pälvisid enim tähelepanu president Dmitri Medvedevi vasakul käel istunud Hiina Rahvavabariigi president Hu Jintao ning Vladimir Putini kõrval istunud Saksamaa kantsler Angela Merkel.

Venemaal võimuvetikaal on paigas. Suursündmusel puudusid USA ning Euroopa Liidu suurte riikide Suurbritannia, Hispaania, Prantsusmaa ja Itaalia juhid. Paraadil osales umbes 1000 sõdurit SRÜ jt riikidest, sh olid esindatud NATO liikmed Poola, Tšehhi, Suurbritannia ja USA. Lenini mausoleum oli varjatud hiiglasliku võitu ülistava seina taha ja teleülekandes kasutati liikuvaid kaameraid. Punasel väljakul kõlanud Euroopa Liidu hümn – Beethoveni „Ood rõõmule“ – näitab, et Venemaa pürgib Euroopasse.

9. mail Tallinnas aga tabas eestimaalasi vististi suure üllatusena tuhandete venekeelsete inimeste palverännak Pronksõduri juurde Kaitseväge kalmistul. Samal ajal oli eestlaste tähelepanu meediatehnoloogiliselt oskuslikult suunatud Ühtse Eesti teatrietendusele. David Vseviov ütles 10. mai Postimehe võrgus, et „väga paljuski on selle suure tähistamise üks juur 2007. aasta aprillis, sest enne seda oli 9. mai marginaalne üritus“. Seega – kedagi pole unustatud, midagi ei unustata. **Kn**

SUURED: Medvedev, Vene president, ja Jintao, Hiina president. **RTR**

Kreeka sündroomi tagamaad

30. aprillil kirjutas Venemaa majandusportaal *sion.ru* Moskva Riikliku Rahvusvaheliste Suhete Instituudi (MGIMO) vilistlane, Ida-Euroopale spetsialiseerunud majandusajakirjanik Maksim Samorukov sellest, kuidas Kreeka kriis mõjutab teisi Euroopa riike. Näitena toob ta Slovakkia kui vaeseima eurotsooni riikidest.

IVARI VEE
ivari@kesknadal.ee

Samorukovi hinnangul on Kreekas kujunenud olukord tingitud sellest, et see riik on ennast nüüdseks juba totaalselt lõhki laenanud. Seda eelkõige selleks, et luua sotsiaalselt ülimalt hästi kindlustatud ühiskond. Keskmised pensionid ulatuvad Kreekas 1600 euro kanti, keskmised palgad on peaaegu 2000-eurosed. Et sellist kindlustust hoida ning ühtlasi mahutada Maastrichti kriteeriumide alla, on Kreekas pidevalt tegeldud statistika korrigeerimisega, teisisõnu, võltsimisega.

Slovakkia pensionär ei mõista, miks tema, kes saab 350 eurot kuus ja kes, hambad risti, üritab aidata oma lapsi ja lapselapsi, peab nüüd hakkama aitama Kreeka pensionäre, kes saavad 4–5 korda suuremat pensioni.

Euro pole slovakkide elu parandanud

2009. aasta 1. jaanuaril eurotsooni pääsemise eufooria on Slovakkias kiiresti üle läinud. Kuigi loodeti, nagu aitaks euro sisseviimine tõsiselt võidelda kriisiga, on tulemused osutunud pigem vastupidiseks. Ekspordi mahu, välisinvestorite rohkuse ja SKP kasvu poolest liidriks olnud Slovakkia on muutunud liidriks

TÄNAVALAHINGUD: Mitmendat nädalat kaitsevad kreeklased tänavatel oma heaolu. Rahutused on juba nõudnud mitu inimest.

Verised rahutused juba käes

Oleme kõik kursis, et Kreeka valitsus kavatses riigi päästmiseks Euroopa Keskpankalt laenata 30 miljardit eurot. See näeb aga ette äärmiselt suuri eelarvekärpeid, mistõttu Kreekas tõstetakse makse ja vähendatakse sotsiaaltagatist. Loomulikult toob see kaasa küllalt tõsise palkade kahanemise ja töökohtade vähenemise, millega pole siiani küllalt priskelt elanud kreeklased kuidagi nõus. 5. mail puhkenud tänavarahutustel pandi põlema üks pangahoone ning tulekahjus hukkus kolm pangatöötajat ja mitmed said vigastada.

Maksim Samorukov tõdes, et paljus on jäänud mulje, justkui sõltuks Kreeka päästmine vaid Saksamaast. Jah, Saksamaa muidugi panustab Euroopa Keskpanka proportsionaalselt kõige rohkem, kuid sellest hoolimata on tema panus vaid 20% kogusummast, sest maksta tuleb kõigil 15 eurotsooni-riigil, teiste hulgas ka eurotsooni vaeseimal – Slovakkial, kelle osa oleks 300 miljonit eurot.

Vaene aidaku rikast

Slovakkia valitsusel on väga raske selgitada oma rahvale, miks on vaja Kreekale anda sellist majandusabi – iga slovakk peab ohverdama 57 eurot. Teab kui palju pole slovakkke, kes tahaks ühtse Euroopa üsna efemeerse idee nimel sellist ohvrit tuua. Küsitlused näitavad, et peaaegu 90% slovakkidest on vastu. See on ka mõistetav: Kreekas keskmine pension 1600 eurot, Slovakkias 350 eurot; Kreekas keskmine palk 2000 eurot, Slovakkias 750 eurot. Vähe sellest – kreeklastele olevat tavaline saada 14 aastast palka. Kreeka kriis paistab slovakkidele lausa õitsenguna!

Miks peaksid pidevalt enda vajadusi piiranud slovakkid aidama ennast lõhki laenanud ja sotsiaalselt äärmiselt kindlustatud kreeklasi?!

languses. Piiriäärsete alade elanikud eelistavad oma ostud teha kas Poolas või Tšehhis, kus hinnad on 20–30% madalamad. Samorukov kirjutab, et initsiatiivi kreeklastele raha anda on juba kritiseerinud Slovakkia Tööandjate Liit ning Slovakkia opositsiooni- parteide liidrid koguvad allkirju nõudmisele Kreekat mitte toetada. Peaminister Robert Ficole on aga juba ostetud üheotsapilet Kreekasse: kui sa niiväga kreeklasi armastad, mine sinna elama! Tõsi küll, praegu Kreekas lennuliiklus ning muu transport seisab ning Ficol ei õnnestu piletit parimagi tahtmise juures kasutada.

Tume tulevik

Slovakkia, kelle eelarvedefitsiit oli mullu 6,8% (tänavuseks planeeritakse 5,5%) SKP-st, peab Kreeka päästmiseks andma 300 miljonit eurot. Ainus võimalus seda teha on omakorda laenata. Laenu saada pole Slovakkial nähtavasti eriti keeruline, sest laenukoormus sisemajanduse koguproduktist on peaaegu eurotsooni madalaim – vaid 35,7%. Väiksem on see vaid Luksemburgil.

Samas ei ole Samorukov kindel, et Kreeka jääb viimaseks, keda on vaja nappide kriisilaukust välja vedada. Järelikult, tuleb jälle ja jälle laenata, ning lõppkokkuvõtteks võivad Kreeka olukorras olla ka abistajad ise. Kogu euro-süsteem võib kokku kukkuda...

Räägitakse juba sellestki, et Kreeka peab eurost loobuma. Samas ei ole Kreeka lahkumine eurotsoonist tema jaoks alternatiiv võlgade restruktureerimisele, vaid tõenäoliselt tuleb seda teha lisaks võlgade restruktureerimisele, et valitsussektori eelarve taas paika saaks, nagu ütles Nobeli preemia laureaat, „New York Timesi“ kolumnist Paul Krugman (Delfi 06.05.2010).

Oravapartei aja

Alates 18. veebruarist 2010 kuulub sõna REFORMIKIRI kaubamärgina osaühingule Hold. See asjaolu aga ei takistanud tol trükisel veel viimases talvnumbris end nimetada „Eesti Reformierakonna väljaandeks“ ja ilmuda erakonna kodulehel.

VIRGO KRUBE
MTÜ Eesti Tegijad

Taotluse kaubamärk REFORMIKIRI registreerida esitas OÜ Hold Patendiametile 27. mail 2008. Lisaks esitati taotlused veel kaubamärkidele Tallinna Teataja, mille registreering ootab riigilõivu tasumist, ja PAREMAD UUDISED ning Eesti Teataja, mis on avaldatud maikuu Kaubamärgilehes.

Tuleb tunnustada Reformierakonna ajakirja Reformikiri peatoimetajaks märgitud Peep Lillemägi käitumist, kes, olles samal ka OÜ Hold omanik, saab ajakirjas kajastada erakonna vaateid, aga seejuures kasutada juriidilistele isikutele teenuste osutamisest tulevat tulu. Nimelt ei saa erakond teenida tulu äritegevusest ja erakonna ainsa sissetulekuna on lubatud eraisikute annetused.

Nüüd on ettevõtlikel reformimeestel ja -naistel võimalus oma erakonna sõnumi levitamist toetada, tellides teenust osaühingult Hold, ja nad ei pea muretsema oma nime avalda-

mise pärast erakonnale annetajate nimekirjas. Ainus miinus on see, et käibemaksu ei saeasitatavalt arvelt veel maha arvata, sest OÜ Hold ei ole käibemaksukohuslane, aga muus osas oleks tegemist raamatupidamises aktsepteerivate kuludokumentidega.

Valimiskampaania rahastamine erastatakse

Reformierakond on ka varem erastanud oma kampaaniakulusid erafirmadele. Viimati tuli see avalikuks möödunud aasta oktoobris, kui 2007. a Riigikogu valimiste kampaania kulud tõid skandaali Robert Antropovi ja Jaanus Rahumägi pea kohale. Nemand olid kasutanud oma kampaanias möödunud augustis pankrotistunud Pärnu reklaamibüroo Droom teenuseid, aga jätnud mõnede teenuste eest tasumata. Algselt süüdistasid nad firmat isegi väljapressimises – see on reformikatel tavaline strateegia: rünnata vastu. Teine strateegia on öelda, et „erakond ei olnud asjaga seotud“.

Näiteks Tallinna volikogu liige Mati Eliste sai 100 000 krooni pistist planeeringu soosimiseks, aga selle ilmsiks tulles lahkus erakonnast.

Ajakirjandus ja prokuratuur rahunesid maha nädalaga. Sarnaste asjaoludega Ivo Parbuse juhtumist inkrimineerivad ajakirjanikud aga kõik süüdistused ja rünnakud Keskerakonnale, ning Parbuse kohtuasi tuleb arutusele alles 2011. jaanuaris, vahetult enne valimisi. Oleks Parbus reformierakondlane, poleks keegi seda mullu novembriks enam mäletanud ja protsess toimunuks nädalaga, nagu toimus Tartu politseinike ja prefekt Aivar Otsalti (vt pildil) juhtumist.

JOKK–Droom-kampaania

23. oktoobri 2009 Äripäev kirjeldab, kui suurejooneliselt tege Droom kampaaniat Ida-Virumaal 2144 häält saanud Jaanus Rahumägi ja Lääne-Virumaal 2085 häält kogunud Robert Antropovile. Kampaania ajal kulusid ei loetud ja firma uskus, et kõik arved tasutakse. Äripäeva järgi tasusid firmad lõpuks Rahumägi 1,7 miljoni kroonisest kampaaniast 828 000 krooni (1 hääle hind 792 krooni) ja Robert Antropovi 2,2 miljonist kroonist 681 000 krooni (1 hääle

Tõusnud pensioniig

Kui inimene on suutnud koolikatsumused edukalt läbida, saab ta mõnda aega tööd teha. Seejärel peab aga hakkama juba mõtlema pensionile jäämisele. Pärast valitsuskooalitsiooni erakondade otsust tõsta pensioniiga 65 eluaastani tegelikult ei peagi Eestis pensionipõlve peale enam väga mõtlema.

AIN SEPPIK
Riigikogu Keskfraktsiooni aseesimees

Kui olla pisut irooniline: kuidas valitsus võiks üldse pensioniprobleemi likvideerida? Võiks pensioniea viia näiteks 90 eluaastani, ja probleemid oleksid lahendatud. Väljamakstav pension võiks sel juhul ju olla väga kõrge – selle saajad praktiliselt puuduvad.

Esimest korda oma poliitika-karjääri jooksul pean kirjutama pensionidest kontekstis, mis üldse ei puuduta pensionäre ega ka mind ennast. Olen eelmise reformi õnnelik ohver – minu sünniaasta on

1952. Praegune pensioniea tõstmine puudutab tegelikult jõhkralt neid, kes on sündinud aastail 1953 ja 1960. Nendel, kes on sündinud 1953 ja hiljem, hakkab pensionile jäämise iga kasvama kolme kuu kaupa iga sünniaasta kohta; kui sünniaastaks 1960, jõutakse pensioniikka 65-aastaselt.

Need, keda see reform ei puuduta, peavad elama 63-aastaseks, mis iseenesest pole tänapäeva Eestis kuigi kerge. Kõik, kes on sündinud 1961 ja hiljem: palju õnne, kui teil õnnestub 65. eluaastani elada!

Eelpensionil olejaid hämmastavalt palju

Paljudel, eriti meestel, paraku ei õnnestugi Eestis elada 65-aastaseks. Eesti meeste tervis on rahvusvaheliste ja kodumaiste uuringute kohaselt nii vilets, et 53. eluaastani jõudnult on tavaline eesti mees krooniliselt haige. 1990. aastate ümberkorraldused ei möödunud Eesti elanikel, eriti meestel, kõige kergemini. Ameerikalik, isiklikku materiaalset heaolu taga ajav süsteem, kus kõik kogu aeg võistlevad kõigiga, on ruineerinud ka väga noorte inimeste tervist. Juba praegu ei jõua tuhanded

inimesed pensioniiga ära oodata. Nad lähevad eelpensionile, saades kogu pensionipõlve vältel väiksemat pensioni.

Eestis on eelpensionil olejaid, neid, kes 63. eluaastat ei jõua ära oodata, tervelt seitseteist tuhat! See on Eesti kohta väga suur arv. Meile räägitakse, et pensionide väljamaksmiseks ei jätku raha ja pensioniiga tuleb tõsta. Statistika kohaselt käesoleva aasta jaanuaris mul-luse jaanuariga võrreldes tõusis vanaduspensionäride arv vaid 0,5% ning jaanuaris 2010 oli neid 290 922. Kuid enne-aegsete pensionäride arv tõusis sama aja jooksul 15,4%. Tegelikult on eelpensionile minejaid kogu aeg olnud 5–7 protsenti rohkem kui on pensionäride juurdekasv.

Pensioniea tõstmine – valitsuse asendus-tegevus

Vähem on räägitud sellest, et sama riikliku pensionikindlustuse seadus on pannud valitsusele analüüsikohustuse. §61(5) ütleb: „Vabariigi Valitsus koostab 2019. aastaks analüüsi käesolevas seaduses sätestatud vanaduspensioniea mõju kohta pensionikindlustussüsteemi finantsilisele ja sotsiaalsele jätkusuutlikkusele ning esitab Riigikogule vajaduse korral ettepaneku käesoleva seaduse paragrahvis 7 sätestatud vanaduspensioniea muutmiseks või paindliku

kiri erastati erafirmale

Vasakul väljavõte aprilli Kaubamärgilehest, millega OÜ Hold sai *Reformikirja* omanikuks; paremal – ajakirja väljaandjad Reformierakonnast.

hind 1055 krooni). Neist esimese kampaaniasse panustas tema abikaasa Mari Rahumägi juhitud *Quelle* kataloogikaubamaja Eesti partner 200 000 krooni. *Quelle* OÜ reklaami leiame ka *Reformikirja* 2009. suvisest ning 2008. ja 2007. sügise numbritest. Edaspidi seda loota ei ole, sest Saksamaal asuv emafirma pankrotistus ning Eesti esin-

dus tegeleb *House of Brands* OÜ-na edasi. Kuna raha said kaks erakonnaliiget oma kampaaniale, aga mitte erakond oma arvelduskontole, siis polnud Riigiprokuratuuri meelest rikutud ühtegi seadust. Kui Riigikogu arutas aprillil uut erakonnaseadust ja rahastamise aspekte, siis polnud erakonna niisugune rahasta-

mine kampaania toetamise kaudu endiselt ära keelatud. Justiitsminister Rein Langi asendajana esinenud Taavi Rõivas jäi üsna jänni selgitamisega, miks pole juriidilise isiku toetus kandidaadile võrreldav erakonnale annetamisega. Tundub, et niikaua, kui juriidiline isik ei ole teinud ülekannet erakonna arvelduskontole, saabki ta meelepärast

poliitikut edasi finantseerida. Jääb üle oodata, millal poliitika Jaga Osa Kampaania Kuludest (loe: JOKK) erafirmale lõpuks ära lõpetatakse. Tundub, et selleks pole soovi ega tahet kahes lähistikku asuvas majas – Tõnismägi 9 (Reformierakond) ja Tõnismägi 5a (Justiitsministeerium) – ning pigem leitakse uusi viise erakonna kulude vähendamiseks.

Loe lisaks: Varasematest R-rahastamise skeemidest – 22. oktoobril 2009 Kesknädalas ilmunud „Reformierakonna ajupesula toetub uuele firmale“ <http://www.kesknadal.ee/est/udised?id=11254>

Aivar Otsalt
(sünd. 1964) oli Lõuna politsei-prefektuuri prefekt. Töötanud uurijana ning Valga ja Tartu politsei-prefektina. Reformierakonna Tartu seltskonnale, sh Andrus Ansipile ja Neinar Selile lähedal seisev tegelane. Näiteks 2009. aasta 17. juuni Eesti Ekspress avaldas loo sellest, kuidas „Otsalt näppas bensiini, omas detonatoreid ja jagas alluvatele soovitusi, kus ja kuidas salaküttida“, kuid tulemuseks on vaikus. Sõber sõbra nahka ei koori!

a koorib noortelt mitu nahka

vanaduspensioniea kehtestamiseks.“ Teisisõnu, koalitsioonierakondade otsus tõsta pensioniiga 65 eluaastani ei pruugi olla veel mingi piir. Minu hinnangul aastal 2019 (kui Eestis ei suudeta praegust poliitikat pidurdada) pensionile mineku vanus kindlasti kasvab. Rahvusvahelise Tervishoiu Organisatsiooni (WHO) hinnangul kukub Eesti tervishoiu rahastamise praegune mudel kokku umbes aastal 2026 – ajal, mil uus pensioniseadus lõplikult kehtima hakkab. Kindlasti kavatakse pensioniiga tõsta — analüüsikohustus näitab, et selle eelnõu autorite hinnangul on 2019. aastaks olukord väljapääsmatu. Poliitilises mõttes näis pensioniea tõstmisega tegelemine valitsuse asendustegevusena, et hajutada tähelepanu muude põletavate probleemide suhtes. Pean eelkõige silmas plahvatuslikult suurenenud tööpuudust, majanduse ümberstruktureerimise nukrat olukorda ja kohalike omavalitsuste suutmatust täita aina suuremaid keskvõimu poolt peale surutud koormisi. Suure-Jaani gümnaasiumi direktor Peeter Sadam on tabavalt märkinud, et kohalikul omavalitsusel läheb mõne aasta pärast väga raskeks koole ülal pidada, sest kui kohalikud omavalitsused varem said tulumaksust 11,9%, siis nüüd

saavad 11,4%. Aga võib-olla alandatakse see määr 10,8 protsendini? Mille eest suudavad kohalikud omavalitsused pida koole ülal siis? Riik kogub maksud igalt vallaelanikult kokku, aga omavalitsustele midagi tagasi ei anna.

Astmelise tulumaksu kehtestamine tooks Eesti august välja

Tööpuudusel oleks muidugi arvestatavaid alternatiive, millele on oma artiklites viidanud ka Keskerakonna esimees Edgar Savisaar. Parempoolsed ei taha aga sellele tähelepanu pöörata, sest siis peaks minema rikaste tulu kallale. Pensioniea tõstmise seadus hakkab kehtima 2026. aastal, kuid trummi taotakse juba praegu. Tuleb tunnistada, et trummitagamises on see valitsus olnud edukas. See seadus väga oluliselt lõhestab ühiskonda, nagu väga paljud Ansipi valitsuse varasemad otsused. Meenutagem kasvõi Pronksiööli toimunud sündmusi. Klassikaliselt on nii ju kergem valitseda. Tegelikult püütakse sel moel vastandada erinevaid põlvkondi. Piltlikult, valitsus ütles pensioniiga tõstes tänastele pensionäridele: teie nüüd olge kuss — teie kohta see pensioniea tõstmine ei käi, sest teie saate pensionile varem ja suurema pensioniga; kui aga olete selle seaduse vastu, siis te ei saa kõrgemat pensioni! See on aga

valeväide. Samal ajal kooriti noorematel seekord seljast ikka mitu nahka. Valitsuse väide, et pensioniea tõstmisele pole alternatiive, ei vasta tõele. Näiteks on võimalik kehtestada astmeline tulumaks. Selle kehtestamiseta Eesti sotsiaalvaldkond kaudu enam niikuinii vastu ei pea. Kui astmelise tulumaksu kehtestamine headel aegadel oli suhteliselt teoreetiline küsimus, siis täna on see väga praktiline küsimus. Tulumaksust saadavad miljardid kroonid võiksid olla just need, millest peaminister Ansipil 2026. aasta paiku kipub puudu jääma. Kuid kui valitsuskooalitsioon ei taha, et rikkamad maksaksid rohkem, siis oleks aus see välja öelda ja mitte keerutada.

Venemaal minnakse pensionile 55-aastaselt

Keskerakonna arvates on meeolud ühiskonnas nukrad ja depressiivsed. Valitsus ei tohiks selliseid meeolusid süvendada. Ja ega ta süvendagi, kui asja irooniliselt vaadata. Hiljuti tuli ju väga hea uudis sellest, kuidas euro reklaamimiseks enne Riigikogu valimisi kulutatakse 11,6 miljonit krooni. Aga kardan, et kui euro tuleb, siis midagi nii rõõmsat selles ei ole. Vähemalt Saksamaal, kui euro sinna jõudis, ümardati hinnad ülespoole.

Rahva tervis on Eestis üldiselt väga halb. Ravivõimalused vähenevad veelgi. Kuid eurooootuses on valitsuskooalitsiooni initsiatiivil kärbitud just tervishoiukulusid. Enne olukorra parandamist tervishoiu ja tööhõives poleks olnud üldse mõtet pensioniea tõstmist arutada. Pealegi on selge, et edaspidi asutakse politseinike, piirivalvurite ja sõjaväelaste pensioni kallale.

Niisugune tegevus on otsene riikluse õõnestamine. Pean silmas julgeolekuaspekti. Olen juba kuulnud, et Eesti elanikud on asunud võtma Vene kodakondsust. Jah, pension on Venemaal poole väiksem, aga pensioniiga on Venemaal 55 eluaastat. See on aspekt, mille olemine kahe silma vahele jätanud. Kindlasti võivad paljud nüüd küsida: kas meil positiivset programmi ei olegi? Et me muudkui kurdame. Kas Keskerakonnaga üldse ei ole võimalik arutleda pensioniea tõstmise üle? Muidugi on, aga üksnes siis, kui Ansip täidab oma lubaduse ja viib meid Euroopa viie rikkama riigi hulka. See peaks juhtuma enne 2026. aastat. Eks siis räägime, kui seal olemine. Arutada võib siis igasuguseid ideid.

XXII MAAEMA KEVADMESS 2010

15. mail kell 10.00-18.00 ja 16. mail kell 10.00-17.00

15.-16. mai
SKOONE BASTIONI PARGIS,

Tallinna kesklinnas, Rannamäe tee 11

Konverents: "MAAROHELINE TALLINN"

Loodustoodete müügid, atraktsioonid, elektrisõidukid, lastekohvik, käsitöö meisterdamis- ja kunsti õpituba

Näitus: "ROHELISED IDEED"

Tulge kogu perega!

TAVAPILET 40.- PEREPILET 50.- SOODUSPILET 25.-

Kohtumised ja üritused Pärnumaal

Keskerakonna Pärnumaa piirkonna Senioride Kogu aastakoosolek laupäeval, 22. mail kell 12.00 Audru Kultuurikeskuses

- * Esineb Riigikogu liige Rein Ratas.
- * Külalastakse Audru muuseumi, kirikut ja promenaadi.
- * Kohvilaud.

Lugupeetud Pärnumaa piirkonna senior!
Anna oma osavõetussoovist teada järgmistele kontaktidele:
Inda Orissaar (Pärnumaa Senioride Kogu esimees)
tel 44 30 399 või 52 333 76
või **Kristiina Viherpuu** (Pärnumaa piirkonna koordinaator)

Kadri Simson, Jüri Ratas ja Kalle Laanet Vändras!

Vändra uue raamatukogu kaminasaalis **esmaspäeval, 24. mail kell 16.00** kohtuvad keskerakondlased Kadri Simson, Jüri Ratas ja Kalle Laanet kohalike elanikega. Kohtumisel saate teada, mida nad teevad Riigikogus, vastavad Teie küsimustele ja ootavad ettepanekuid riigi probleemidele. Pakutakse suupisteid. Kõik Vändra kandi poliitikahuvilised on oodatud!

Kohtumine Riigikogu liikmetega Tartus

Neljapäeval, 13. mail kell 18
Tartu Ülikooli raamatukogu konverentsisaalis (Struve 1) kohtuvad tartlastega Riigikogu Keskerakonna fraktsiooni esimees ja rahanduskomisjoni liige **Kadri Simson** ja sotsiaalkomisjoni liige, arst **Nikolai Põdrama**

Teabepäev Lasnamäel

KE Lasnamäe piirkonna büroos (Punane tn 18-206) **laupäeval, 15. mail kell 14** teabepäev "Kuidas hoida ja paigutada raha ning mida me teame täna euro tulekust" Külas Swedbanki Pae kontori juhataja **Erika Parmas**

Virumaa Teataja

Tarmo Linnas: Tõde tuleb selgelt välja öelda

Lugedes Postimehe võrguväljaandest meediamerel laineid lõonud artiklit „Kirikutegelased taunivad Keskerakonna reklaamikampaaniat“, milles tuakse osaliselt ära erinevate konfessioonide vaimulike pöördumise tekst, kus taunitakse Keskerakonna reklaamikampaaniat Tallinnas, tundsin vaistlikult, et see lugu hakkab ka mind puudutama. Ja ega ma ei eksinudki.

Keskerakonna juhatuse liige Siret Kotka reageeris kiirelt sellele pöördumisele vastusega, mis avaldati Postimehe võrguväljaandes pealkirja all „Luteri kirik teenib Laari ja Ansipit“. Kotka märgib muu hulgas, et luteri kirikutegelased pigistavad silma kinni meie ühiskonna valupunktide ees.

Kuigi ma ei ole eespool mainitud pöördumisele alla kirjutanud, ega olnud ka selle koostamise teadlik, omistas meedia ka minule kui „luteri kirikutegelasele“ antud pöördumisega seoses kaasosaluse ja süü, mida ma ei saa mitte kuidagi omaks võtta.

Valed järeldused

Mis nüüd puudutab pöördumist ennast, siis olen küll nõus pöördumise üldiste eetiliste püüdlustega ja selles ära toodud teatud punktidega, nagu näiteks: „Leiame, et erakonnad võiksid rahvale teada anda sellest, mida on tehtud ja mida veel tehakse Eesti heaks. Nii väikese riigi vabadus on Jumala imeline kingitus“ või siis üleskutsega: „Kutsume üles kõikide erakondade juhte olema rahvale eeskujuks vastastikuselt austamises!“.

Ent ma ei ole nõus sellega, et pöördumise teravik on pööratud konkreetset Keskerakonna ja halvasti varjatult ka selle juhi vastu isiklikult. Sellest kõigest kumab tugevalt läbi teatud kindel poliitiline taust, millest tuleks hoiduda juhul, kui sellisele ühisavaldusele kirjutatakse alla mitte üldiselt riigi kodanikena, vaid rõhutatult vaimulikena ja koguduste juhtidena.

Lisaks ei saa mina küll aru, et Keskerakonna reklaamikampaania kuidagi „halvustaks, laimaks või mustaks“ praeguseid koalitsiooniparteide esindajatest võimalolijaid. Ansipi plakatil seisv tekst ütleb, et Ansipil on töö, aga sul ei ole, ja talle see sobib. Kuid see on ju tõsi, et peaministril on ülihästi tasustatav töö, mis talle sobib ja mida ta teeb suure armastuse ja pühendumusega. Ja tõsi on ka see, et rohkem kui sajal tuhandel inimesel Eestis ei ole praegu tööd.

Plakatite kujundusele võiks küll ette heita seda, et neil kujutatud töötute protsessiooni on mahtunud ainult murdosa tegelikest töötutest. Samuti on teada, et koalitsiooni antud lubadused ei ole tänaseks täitunud.

Siinkohal lubage mul tsiteerida ühte meie rahvuslaste tuntud esindajat, kellele avalikkuse ees ja meedias eriti hea meelega sõna ei anta, kes on iseloomustanud Eesti praegust olukorda järgmiselt: „1944. aastal põgenes kommunistliku terrori eest välismaale 70 000–80 000 eestlast. Nüüd, ajal, kui me kohekohe oleksime pidanud saama viie rikkama Euroopa riigi hulka, on Eestist vabatahtlikult töö puudusel või paremaid elutingimusi otsides lahkunud 100 000–200 000 eestlast. Kas see masendav fakt ei diskrediteeri tervet meie riikluse kontseptsiooni? Mis mõttega meil omal ajal seda riiklust taastati, kui maa eestlastest tühjaks jookseb?“

Olulised küsimused

Tõde võib olla valus kuulata, aga kas tõe rääkimise eest tuleks kedagi hukka mõista? Isiklikult pooldan ma just igati tõde ja tõe väljaütlemist.

Seetõttu olen ma ka nõus Siret Kotka mitme objektiivse etteheitega vaimulikele ja kirikule tervikuna. Muu hulgas ütleb ta vaimulikele: „Kui palju on viimastel aastakümnetel laimatud ja mustatud Edgar Savisaart ja mina küll ei ole näinud, et mõni tuntud kirikutegelane oleks teinud ühegi avalduse tema kaitseks. Nad ei öelnud midagi isegi siis, kui Mart Laar tulistas Savisaare pilti“ ning „Huvitav, et kirikul jätkub kaastunnet vaid kahele kõrgele riigitegelasele, peaministrile ja tema kaaskonnale, kuid mitte neile kümnete tuhandetele inimestele, kes täna ei tea, kuidas toita oma peret, kuidas selles riigis üldse edasi elada“. Esiteks on need olulised tähelepanekud meie ühiskonna jaoks tervikuna ning samuti kiriku jaoks, sest ühtpidi tõstatavad need küsimuse kiriku osast ühiskonnas ja teistpidi puudutavad ka kiriku õpetuslikke aluseid ning nende järgimist kiriku õpetus- ja teenimistões.

TARMO LINNAS,
EELK Viru-Jaakobi koguduse õpetaja

Lühendatult ajalehest „Virumaa Teataja“ 06.05.2010

Kritiseerides hiljuti avalikult Keskerakonna poliitilisi reklaame, sekkus kirik poliitikasse ja valis selgelt ka poole, milleks on valitsuserakonnad Toompeal – Reformierakonna ning Isamaa ja Res Publica Liidu (IRL) liit. Võib-olla tõesti pole siinkohal otseselt mängus IRL-i juhi Mart Laari karvane käsi, sest, järgides kristlikku meediat, paistab silma pigem Europarlamendi liikme Tunne Kelami võbelev vaim.

PRIIT KUTSER
Keskerakonna Noortekogu juhatuse liige

Olla kapis või mitte olla kapis? – selles on kiriku küsimus

Leian, et usumehed peaksid ennast poliitikast eemale hoidma, nagu teevad seda kohtunikud ja sõjaväelased. Ei taha ettegi kujutada, kuidas kindral Ants Laaneots võtaks sõna näiteks Roheliste erakonna kilekotimaksu kohta. Pealegi, usumees poliitikas loob õõvastava mälu pildi reformierakondlasest pastorist Illar Hallastest, kes omal ajal pärast pühapäevahommikust palvust õhtul bordellis lõbutudrukutega patuselt aega veetis, samal

ajal, kui kodus ootasid lapsed ja armastav abikaasa.

Kirik peaks pigem tegelema oma siseintriigide lahendamise ja katoliku kirik on kiriku kuulus rikkalike pedofiiliajuhtumite poolest. Viimati tabati pedofiilid ka Soome luteri kirikust, mis paneb mõtlema lastepilastajate peitumise võimalikkusele ka Eesti kirikutes. Muide, IRL-lasest „kommionu“ Kaur Hanson ja pastor Jaan Tammsalu kuulusid veel selle aasta alguseni õndsalt Isamaa ja Res Publica Liitu. Kui Hanson visati erakonnast välja, kuna oli juhtumisi rääge pedofiil, siis miks Tammsalu avalikult ei mõistnud teda hukka, ei kutsunud ühiskonda üles endi keskest lastepilastajaid paljastama? Niiviisi toimides oleks kirik täitnud ühiskondlikku ootust. Usun, et selliste perversite ülesleidmine ja hukkamõistmine ei peaks olema probleemiks, sest nõidade väljaselgitamise kunst ja põletamise kogemus on kirikul ajalooost kenasti olemas.

Kirik võttis endalt süütuse

Täpselt nagu Neitsi Maarja sai

justkui iseenesest või siis, kiriku nägemuses, Pühast Vaimust käima peale, kuna on ristiusu tõsiasi, et spermato-soidi polnud liikumas muna-raku poole, siis täpselt nii sai ka kirik ilmutuse, et Keskerakonna poliitreklaamide näol on langenud viimane piisk kannatustekarikasse. Kirik tundis pühalikku tungi sekkuda poliitikasse. Kahjuks võttis ta sellega endalt ka poliitilise süütuse – kirik pole enam erapooletu.

Tallinna linnapea Edgar Savisaare ja Keskerakonna mustamisest võiks vabalt välja anda mitmesajakõitelise kogutud teoste sarja. Paraku on kiriku silmad ses osas kinni seotud. Nemad näevad üksnes seda, kuidas Keskerakond oma poliitiliste vastastega võitleb. On küsimusi tekitav, et kirik näeb, kuidas Keskerakond pöörab tähelepanu Eesti ühiskonna valukohtadele, valitsevale töötuse ja üleüldise vaesuse probleemile, kuid peab seda tähelepanujuhtimist pahatahtlikuks, lausa riigivaenulikuks tegevuseks. Millegipärast ei näe kirik, kuidas Reformierakond ja IRL igal sammul Keskerakonda ja tema esimeest maha teevad, sopaga loobivad ja muul moel mustavad. See oleks justkui õigustatud. Huvitav, kas see on siis nüüd ka Jumala poolt õnnistatud tegevus? Küsin, kas kirik teenib ikka Jumalat või tulevad ettekirjutused juba otse Stenbocki majast?

Jeesus ei sekkunud poliitikasse

Looja sõnum on poliitikavaba pöördumine inimese poole. Kui Uus Testament räägib kristlase suhtest valitsusse, siis ei seostata seda üldse usundiga. Kristus ei sekkunud poliitikasse, sest tema, Jumala Poeg, oli Jumalariigi kodanik. Meie Issand ei rajanud kristlikku valitsust. Lunastaja ei loonud oma riiki, kus tema apostlid oleksid olnud ministrid. Õnnistegija ei upitanud oma jüngerid riigis juhtivatele positsioonidele, et need seal usulist sõnumit kuulutaksid, saaksid riigilt kirikule vajaliku igakülgse abi ning toe osaliseks, peatades igasuguse mitte-kristliku poliitika.

Teada on see, et kui kirik ei osale poliitikas, siis on kirikul ka vähem võimu. Selle probleemi lahendamiseks sai ka Vatikani riik kunagi alguse. Meenutagem, et ristiusk, mis aegade alguses kannatas ise ellujäämise nimel, võimule saades asus ise erinevaid poliitilisi vahendeid agaralt kasutades teisitimõtlejaid ahistama. Mõte, et ära tee teistele seda, mida sa ei taha, et sulle tehakse, heideti kõrvale. Seega on kirik ka silmakirjalikkuse etalon: ära tee, nagu mina teen, tee nii, nagu mina ütlen.

Samas küsin: kas kirikul üldse peaks olema maist võimu? Raamatute raamat jutustab meile, kuidas Saatan kiusas Meie Päästjat ja pakkus talle maist võimu, aga Jeesus keel-

Kas Ansip, Laar ja

Kirik on Jeesuse maine ihu ja inimesed selle liikmed. Aga kes meist? Jeesus oli alati vaeste ja rõhutute poolel, kuulutades Jumalariiki. Paraku on aga kirikud alati teeninud võimu ja õigustanud selle kuritegusid, olles allpool igasugust eetikat. Eesti Evangeelne Luteriusu Kirik tähistas nõukogude ajal Stalini 70. sünnipäeva ja oktoobripühi. 1949. aastal olid kirikukogu 44 delegaadist 32 julgeolekuagendid; seda olid ka peapiiskopid Jaan Kiivit („Jüri I“, „Mihhail“, „Stanislav“), Edgar Hark („Ego“) ja Kuno Pajula („Rein“) (Indrek Jürjo, 1996). Oigeusu kirikupäe Aleksius II oli samuti KGB-s, nagu ka suur osa talle allunud preestritest.

KARL LUST
Sotsiaaldemokraatlik Erakond, EELK liige, lõpetanud Helsingi Ülikooli usuteaduskonna

Siinkirjutaja mäletab, kuidas Aleksius 1989. aastal piiskoppidele esinedes nõudis Nõukogude Liidu ühtsust. Meelest pole läinud seegi, kuidas teismelisena baptistikoguduses tunnistasin ja sellest teatas koguduse vaimulik R. „kuhu vaja“, sest iga võim olla Jumalast (Ro 13:1-4) ja usklikud peavad olema parimad kodanikud. Tegelikult tuleb Jumalat inimesest rohkem kuulata (Ap. 5:29) ja lõpuaegadel on suurriigid Saatanaga kehastused (Ilm.

13), kelle alamad heidetakse väävliljärke. Pääsevad need, kes teda ei teeni. Kui Eesti Nõukogude Liidust vabanen, laskis EELK ETV vahendusel Mart Laaril ja Vardo Rumesenil jõulujumalateenistusel rahvale pühakirja lugeda ning määratles end nii parteipoliitiliselt. Luteriusu kiriku tõeline jumal oli Eesti Wabariiki (Jaan Kaplinski). Usujuhid peavad Jumalat tänama, et Eesti riik kui eliidi äriprojekt on niigi kaua vastu pidanud. Apostel Paulus jumalikustas võimu päevapoliitilistel põhjustel. Keiser Claudius suri, ja tema edikt, mis keelas juutidel Roomas elada, muutus kehtetuks. Tuli vältida uue keisri Nero pahandamist.

KESKNÄDALAAUTOR: Karl Lust oli nõukogude ajal tuntud suure vastalisena ja käis Kuperjanovi hauale Tartus lilli viimas. Täna on tema jaoks talumatu näha silmakirjalikkust ja valeprohveteid vaba Eesti ametlikes kanalites.

eg pattu kahetseda

Kutser loodab, et Edgar Savisaar linnapeana otsustab Tallinna Jaani kogudusele mitte eraldada lubatud nelja miljonit krooni kirikuhoone renoveerimistöödeks ning suunab summa Nõmme turuhoone taastamiseks. Foto: Ivari Vee

dus korduvalt, ei andnud järele. Kas oleks siis normaalne, kui Keskerakond loobuks poliitreklaamis vastaste kritiseerimisest ehk tänases Eestis tõe kuulutamise ning hoopis palvetaks, et Reform ja IRL käitüksid eeskujulike paipoistena ja kui nad nii ei käituks, siis võtaks Keskerakond nendelt alandlikult vastu kõik hoobid, tehes seda siiras usus, et tegu on karistusega Jumalalt? Kas pole totter! Ja seda veel selles valguses, et kirik ise ei usu ega järgi põhimõtet: kui vastane lööb sind ühele põsele, siis pööra teine põsk ette. Lastes Reformierakonnal ja

IRL-il igal pool vabalt määratud ning teisi mustata, Eesti riiki ja rahvast paljaks rõõvida, istuksime õige pea kuskil kohvikus ja meenutaksime, et küll see Keskerakond oli ikka õnnis ja õilis erakond ning nüüd on maailm langenud Saatana (loe: Reformierakonna ja IRL-i) kätte. No tule taevas appi!

Kristlik kirik kui silmakirjalikkuse musternäidis

Kui sa ei usu Issandasse Jeesusesse, põled sa põrgus. Sinu hing läheb Saatana. Parem tule kohe kirikusse.

Terane mõte

"Kust tulevad sellised hoiakud? Sel nädalal levitatud Tallinna vaimulike avalik kiri erakonnajuhtidele aitas puslekillukesi paika nihutada. Asi pole mitte selles, et kiri lõhnab poliitilise tellimustöö järele. Tõsisem on mentaliteet, mida pöördumine levitab. Eesti vabadus olevat "Jumala imeline kingitus", mille hoidmiseks tuleb kõigil pimesi käia juhtide järel ja mitte esitada tülikaid küsimusi. Iseendast on vaimulikud püsinud kenasti oma žanris - Jumalat ei kritiseerita, süütunne, allaheitlikkus ja oma saatuse usaldamine "kõrgematele jõududele" kuuluvad kristluse juurde. Aga siin satubki jumalasõna vastuolulise liberaalse demokraatiaga, mille lähtekohaks on õigus valida endale valitsejaid, nõuda neilt aru ja öelda valju häälega välja, kui valitsemisega rahul ei ole." "

Politoloog ANU TOOTS 5. mai Postimehes

Jeesus on see, kes on mitmel eri moel ja erinevates evangeeliumides lausunud, et kui sa ei ole tema poolt, siis oled tema vastu. Nemat on pahad ja mina olen hea. See on pesueht mustamine, mis on kantud sellest, mis Piiblis kirjas. Tuhendeid internetilehekülgi, raamatuid, artikleid, kirikutlusi on pühendatud sellele, et ülistada kristlust ja maha teha kõiki teisi. Mis hullem veel – ühtsust pole kristlikus kirikus endaski. Mitmeid miljonid hingi on enneaegselt saadetud põrgusse või taevasse seetõttu, et nad on kuulunud kas katoliku kirikusse, õigeusk või mõnda protestantlikku kogudusse. Kristliku kiriku ajalugu on räige silmakir-

jalikkuse, võimuiha, demagoogia, piinamiste, tapmist, massimõrvade ja igasuguse kõrvõimaliku vägivald ajalugu.

Kirik peab lunastama oma patu!

Võimalik, et kuna kirikuskäijate arv on pidevas languses olnud, siis üritab kirik teha ükskõik mida oma populaarsuse tõstmiseks. On ju teada, et kui soovid n-ö pildile saada, siis ründa Keskerakonda või Edgar Savisaart. Seda on teinud lugematu arv poliitikuhakatisi, kuid ka kogunud poliitikuid. Seda tehakse iga päev ning põhimeetodiks on Savisaare ja „kesikute“ mahategemine. Siiralt loodan, et Kesker-

konna esimees Edgar Savisaar Tallinna linnapeana otsustab EELK Tallinna Jaani kogudusele mitte eraldada lubatud nelja miljonit krooni kirikuhoone renoveerimistöödeks ning suunab selle summa hoopis mahapõlenud Nõmme turuhoone ülesehitus- ja taastamistöödeks. Miks toetada linnaelarvest hoonet, mida juba president Konstantin Päts tahtis omal ajal maha lammutada, sest see polnud arhitektuuriliselt õnnestunud? Jääb loota, et kirikuisad avaldavad avalikku hukkamõistu ka IRL-i ja Reformierakonna aadressil, sest vastasel korral on nad selgelt erapoolikud ega ei tee midagi selleks, et end kuidagi erapooletuna näidata, end kuidagi rehabiliteerida. Loodan, et kristlikud kogudused eesotsas luteri kirikuga tulevad välja selge sõnumiga, kus nad ütlevad otse, et nemad taunivad teatud koguduste sekkumist poliitikasse. Ühiskondlik kord on inimõistuse töövõit. Kristus ei valitse maailmas, vaid inimestes; Jumalariik pole sellest maailmast. Kristlased peaksid küll olema aktiivsed ühiskonnas, kuid kirikul tervikuna ei tohiks olla poliitilist arvamust, sest kirikus käivad nii keskerakondlased, sotsiaaldemokraadid kui ka paljude teiste erakondade liikmed. Kui inimene astub üle kirikuläve, siis olgu see väravaks kahe eraldiseisva maailma – ilmaliku ja vaimuliku – vahel.

Kirikutegelaste 3. aprilli kirjale kirjutasiid alla:

Jaan Tammsalu (EELK Tallinna Jaani kogudus), **Taavi Hollman** (EMK Tallinna kogudus), **Olav Pärnamets** (EMK Tallinna kogudus), **Siim Teekel** (EEKBKL Oleviste kogudus), **Rein Uuemõis** (EEKBKL Oleviste kogudus), **Ago Lilleorg** (EKNK Tallinna kogudus), **Daniel James Henderson** (Päästarmee Kopli korpus), **Taavo Lige** (EEKBKL Nõmme BK), **Aleksander Fjodorov** (EMK Tallinna kogudus), **Helari Puu** (EEKBL Allika kogudus), **Indrek Luide** (EKBKL Elav Kivi Vabakogudus), **Rein Laaneser** (EMKTS kaplan), **Mikk Leedjärv** (EELK Viimsi kogudus), **Heli Reichardt** (Päästarmee Kopli korpus), **Argo Buineviš** (EEKBKL Lasnamäe Lootuse kogudus), **Arne Hiob** (EELK Tallinna Jaani kogudus), **Raido Oras** (EEKBKL Viimsi Vabakogudus).

Jeesus kuuluvad ühte parteisse?

Kirik ja poliitika

Siinne artikkel on vastulause Tallinna koguduste juhtide läkitusele, milles sarjati Keskerakonna töötusevastaseid plakateid (mis jäljendasid inglise konservatiivide – *gentleman* 'ide – valimisplakateid!). Sellega näitasid koguduste juhid oma suhtumist Keskerakonnasse, tööpuudusesse, vaesusesse, näljasse ja – mis peamine – väljendasid oma klassipositsiooni. Jeesuse ajal juhtisid kirikut kõige rikkamad ja võimukamad juudid – saduserid. Jeesuse mõistsid surma kirikujuhid. Messias õpetas, et rikkad saavad Jumalariiki ränga vaevaga (Lk. 18:24), kui see lausa võimatu pole. Saab kas teenida mammonat (raha, heaolu) või Jumalat (Matt. 6:24) – keskteed pole. Jeesus lubas Viimses Kohtus meie igavikulise saatus määrata selle järgi, kuidas me abistame abivajajaid (Matt. 25). Esimesena lähevad tulle ja väävljäärve need, kes arad. Miks kirik on 20 aastat vaikinud kõigest Eestis tehtud ja tehtavast kurjast ja ülekohtust, mida ei jõua siinkohal üles lugeda? Miks nüüd, sotsiaalkatastroofi ajal, nõutakse pimedat allumist? Ega mitte

hirmust? (vt Anu Toots PM 5.05.2010). Keskerakond jätkab Vana Testamendi prohvete traditsiooni, kes surma kartmata kritiseerisid sotsiaalset ebaõiglust. Valeprohvetid kiitsid võimule takka.

Parempoolne kristlus

Maailma kõige parempoolsemad kristlased lausa märtsivad, kui pooldatakse eutanaasiat ja aborti, tuues oma valitsemisega ise kaasa kõrgeima abortide ja laste suguhai-guste taseme maailmas, suurima vägivald tsiviliseeritud maailmas. Piibel tunneb aborti (Jer. 20:17), kuid mingit seisukohta ei võta. Kirikud ja parempoolsed ei tegele probleemide põhjustega, vaid lasevad inimestel enestel toime tulla nende tagajärgedega. Vahel harva toob see edu. Eestis suudavad kogudused ja rahvas aidata vähe ja väheseid. Protestantlikus maailmas, sejuures kõige enam Eestis, arvab inimene enese lunastavat ränga tööga. See annab inimesele põhiolemuse ja väärikuse. Keskerakond ausa mehe kombel küsis Andrus Ansipilt: kus on lubatud 50000 töökohta? Kui usumehed küsimise hukka mõistavad,

tõrjuvad nad poliitiliselt kõrvale vaesuse ja tööpuuduse probleemi, ning on seega ka ise neis süüdi.

Jeesus ja vaesus

Käesoleva aasta alguses ilmunud kogumikust „Vaesus Eestis“ võib lugeda kohutavat ja kohustavat tõe: vaesus kandub edasi põlvest põlve, kui keskkond aktiveerib teatud geenide toimet. Veelgi jubedam: väga vaestes oludes kasvavad lastel pole mitte ainult teistsugune isiksus ja psüühika, vaid ka teistsugune ajuehitus (lk 139). Marju Lauristin on tabavalt öelnud: vaestel lastel on tiivad läbi lõigatud enne lendutõusmist. Kristlikud poliitikud ei toetanud sotsiaaldemokraatide ideed anda mõnel pool koguni näljast kokku varisevatele lastele toetust 300 krooni kuus. Jeesus pole õpetanud, et inimesed ilma söömata elada saaksid. Mainitud uurimisest selgub ka see, et vaestel on vähem (kristlikke) voorusi nagu rõõm, rahu ja aktiivsus ning nende hulgas on neli korda rohkem haigeid ja kehva tervisega inimesi kui rikaste seas. Kogumiku saatesõnas tun-

nistab sotsiaalminister Hanno Pevkur (Reform) ausalt, et vaesus kaugendab inimest ühiskonnast, killustab seda. Selle otsene hind on tervisekulud, varjupaikade ja sotsiaalmajade ülalpidamine, toetused, teenused, kuritegevuse kahjud; vähem saadakse maksuraha, kaob inimkapital. Kas 3. mai pöördumise autoritele see meeldib? Jeesuse hool ja tähelepanu olid suunatud vaestele, haigetele ja tõrjututele. Filmidest nagu „Cosa Nostra“ või „Punane elavhõbe“ näeme vaeste ükskõiksust oma elukaotamise ja võõra elu võtmise suhtes.

Usk ja eetika

Pretsedentitult poliitikasse sekkunud usujuhtide paha-meel seoses plakatitega oli valelik ja silmakirjalik. Kui keegi neist on viimase 20 aasta jooksul korragi meediat jälginud, on ta lugenud, näinud ja kuulnud raha võimu, ebanimikkuse ja kõlvatuse ülistamist. Tähelepanusuunati sotsiaalkatastroofilt asjalikule plakatile. 20 aastat on vaikides pealt vaadatud Edgar Savisaare, Arnold Rüütli, Keskerakonna, vasakpoolsete jt ründamist. Viimast on tehtud

moel, mis, Jeesuse sõnu kasutades, roojastab rohkem kui väljaheide.

Mida kirikujuhtidele lubati – raha, hüviseid? Või on asi nii räpane, et nad loodavad, et kriis toob kirikusse rohkem rahvast, nagu seda ajaloos on ennegi juhtunud? Siis saab õnnetute taskutest võtta sellelegi, mida parempoliitikud kaudsete maksude kergitamisega ei ole veel kätte saanud. Viimased võtavad raha vähemasti avalikult. Lippude ja hoonete õnnistamine, koorid ja vandetootused enam „ei müü“, turumajanduslikus ühiskonnas tuleb aga osata raha teha.

Religioon ja eetika on tihti räpasemad kui poliitika,

sest nendega petetakse teisi ja iseennast.

(Friedrich Nietzsche)

Silmakirjalikke ei suuda isegi Jeesus aidata. Nietzsche märkas, et kirikus puudub rõõm, ja lootis, et kristluse hävitab ta oma moraal.

ETV ülekandest Halliste kirikust 24.12.2008 jäi silma, et Jeesuse sünni puhul hõiskas ja rõõmustas peapiiskop ükski, kuna koguduse näod olid sünged. Usu vastand pole ebausk või uskmatuse, vaid äng ja lootusetus (S. Kierkegaard, P. Tillich). „Ometi, kui Inimese Poeg tuleb, kas Ta leiab usku maa pealt?“ (Lk. 18:8). Seda küsigu koguduste liikmed aga oma juhtidelt.

Karl Lusti varem Kesknädalas ilmunud artiklid:

- Elu ja surm (11.11.2009)
- Kuidas Reformierakond Tartut valitseb (16.12.2009)
- Tiananmeni väljak ja Tõnismägi (03.03.2010 - 17.03.2010)
- Kas parem vale või parem elu (15.04.2010)

Tallinn 10130
Toom-Rüütli 3/5

www.kesknadal.ee

Uudelepal tuleks litsents ära võtta

Viimastel kuudel on Delfis ja ETV-s suurimaks arvamusiidriks ja targaks saanud kommunikatsiooniekspert Agu Uudelepp (**pildil**). Tema käest küsitakse arvamust ükskõik mis ajal ja ükskõik mis teemal. Küll teab ta kõike Keskerakonna viimastest valimiskampaaniast, kirikutegelaste pöördumisest, Eesti Energia börsileviimisest, Rahvaliidu ja sotsiaaldemokraatide ühinemisest jne.

Kui patsient arsti süül sureb, siis võetakse arstilt tohtrina tegutsemise litsents. Kui politseinik sõidab joobes, siis ka temalt võetakse luba politseis töötada. Kui kirikuisa on lastepilastaja, siis ka teda ei oodata enam pühakotta.

Mille poolest Uudelepp on lähiminevikus silma torganud või millega hakkama saanud? Teame ju kõik, et Uudelepp oli Rahvaliidu juhtiv PR-nõustaja ja ideoloog. Samuti oli Agu Uudelepp 2006. aastal riigipea valimistel Arnold Rüütli

Rüütlist ei saanud uuesti presidenti ning Rahvaliit on juba mitu aega alla 5-protsendise toetusega erakond, hääbumas ning sotsidega ühinemas.

Need on suured ämbrid. Kahju, et kommunikatsiooniekspertidelt litsentsi ära võtta ei saa!

Jaak Mitt,
endine rahvaliitlane, Lõuna-Eesti

valimiskampaania üks kujundajatest ja mõttetarkadest.

Mõlemad suured projektid, nii suur-erakond kui ka presidendipositsioon, mille edu eest vastutas Uudelepp, jooksid liiva.

Strandberg: tankist või lavastaja?

Marek Strandberg oli kindlasti Laari tankist nii rublatingus kui ka viimase opositsioonilise, Rahvarinde-meelse ajalehe „RahvaHääl“ (RH) sulgemisel. Nimelt pandi RH kinni erastamise ettekäändel. Erastamise aga võitis (võib-olla rublamüügi-rahadega?) Strandberg, ja kuna RH toimetust polnud nõus uue ülemuse käske täitma, läkski see rahva südametunnistus hingusele. Laar õppis Lenini võitiskogemustest: kõigepealt ikka valluta post-telegraaf-meedia, siis on rahva meelsus sinu käes ja võid hakata kirjutama ajalugu oma suva järgi.

Iseküsimus, kui iseseisev oli Strandberg, lavastades Roheliste Erakonda. Igatahes Ansip kahtlustas Laari karvast kätt

ega Julienud Rohelise koalitsiooni võtta – Laari kamp oleks liiga tugevaks läinud.

Atonen oli truudust pakkuvate sulaste kõrvalejätmisest nii

nõrindud, et lahkus RE juhatusest. Tal oli õigus Ansipi liigse enesekindluse peale vihane olla, sest varsti hakkasid SDE-lased oma iseloomu näitama ja nüüd tuli roheliste hääl juba ostma hakata. Strandberg on oma laveerimisega hea ja halva piiril Roheliste mainele paraja põntsu pannud.

A. Tamm, Pärnu

Pildil: Strandberg elektrikalgrattaga. Foto internetist

Tuulepark koduõuele?

Rakvere ja Väike-Maarja vahel asuvasse Kullenga külla kavatakse rajada tuulepark. Vaidlused selle üle on kohaliku rahva ja arendajate vahel kestnud kaks aastat. Kohalikud inimesed pole tuulepargi põhimõttelised vastased – nad soovivad ainult kaitsta oma kodurahu ja elukeskkonda ning nõuavad, et tuulepargi ja elumajade vahele jääks 2 km laiune puhvertsoon. See aga pole arendajatele vastuvõetav. Nagu selgus hiljutisel avalikul arutelul, tähendaks tuulikute kaugenemine alajaamast tuulepargi ehitusmaksumuse suurenemist, mis loomulikult vähendab arendajate kasumit. Kahe aasta jooksul on arendajate poolel tekkinud väike meelemuutus – esialgu plaanis olnud kolme tuuliku asemel tahetakse nüüd püsti panna üksainus võimas tuulik. Kohalikele see mingisugust leevendust ei tooks, sest energiamonstrum jääks ikkagi nende koduõuele ja häiriks oma undamisega nende kodurahu. Tuuliku ja lähima elamu vahet on mõnisada meetrit. Arendaja pakkus Tamsalu val-

ROHELINE ENERGOVISIOON: Katkem kogu maa energiatuulikutega! Kui kuival enam ruumi pole, siis pangem nad püsti merre!

lale raha, kui volikogu teeb tuulepargi suhtes positiivse otsuse. Tavakodaniku seisukohast on selline kaubitsemine inimeste kodurahu ja terviseiga korruptsioon, vaatamata sellele, et raha läheks eriotstarbelisse fondi, mis on mõeldud teede remondiks ja hoolduseks. Teid kasutavad tuhanded inimesed, tuuliku undamist peab taluma mitukümmend peret. Kas ohverdame need perekonnad „üldiseks hüvanguks“? Vanasti ohverdati inimesi jumalatele, nüüd on

jumala seisusse tõstetud raha. Teisest küljelt – kui elukeskkonna halvenemise tõttu lahkuvad Kullengalt noored perekonnad, kaotab vald tulumaksu ja kooliõpilased, mis valla jaoks pole kaugeltki kasulik. Arutluskoosolekul tuli ilmsiks üks ebameeldiv fakt. Nimelt keeldus vallavanem avalikustamast nende inimeste nimesid, kes on andnud vallale kirjaliku nõusoleku, et nende koduõuele võib rajada tuulepargi. Vallavanema väitel on

Niisugust pealkirja kannab 256-leheküljeline õpetlik raamat „Kuidas kirjutada elulugu – näiteid ja näpunäiteid“, mille koostasid Tartu Ülikooli professor Tiina Kirss ja Eesti Kirjandusmuuseumi teadur Rutt Hinrikus.

Pannes kirja, mida teame endast, mida mõtleme elust ning millega oleme tegelnud ja tegeleme, säilitame ühiskonna mälu. Kes mäletab, see jääb ellu. Elulugude kaudu talletame oma aja pärandit – umbes samamoodi nagu enam kui 100 aasta eest ühiselt talletati rahvalaule. Kanada eestlanna Imbi Tomberg ütleb selles raamatus: „Tundsin, et mineviku jäädvustamine on minu kohus ja võlg vanemate, laste ja lastelaste ees. Kui mina sellest, mida mäletab ja tean, ei kirjuta, siis kaob see kõik koos minu põlvkonnaga.“ Tartus tegutseb Kirjandusmuu-

„Elust elulooks“

Raamatut, mille üllitas kirjastus „Tänapäev“, esitleti 29. aprillil Kirjandusmuuseumis peetud elulooapäeval. Pildil osa autoreist: (1. reas) Maie Liplap, Urve Sõmer, Raja Viira, Eha Nurmiste, Regina Ladva, (2. reas) Marje Aavoja, Tiina Kirss, Aino Praeli, Tiina Tafenu, Andres Jaeger, Mart Lintsi.

seumi juures elulookkirjutajate ring, mis käib koos kord kuus.

Tekst ja foto: Marje Aavoja, Tartu

Pensionärid tule all

Pensionile jäämise ea pikendamise surma poole on jõutud jälle jupike maad edasi. Aga ikkagi teeb pensionäride arvukus agaratele rahandusmeestele muret. Eutanaasiat pole Eesti ju veel võimalik kasutusele võtta. Endaealiste pensioni pärast ei peaks ma muretsema, kuigi meile öeldakse: „Teie pole Eesti Vabariigi ajal töötanudki, mis teie veel tahate!“ Ega need, kellest mõnel tõesti juba 20 aastat pensionil olnud, pole süüdi selles, et praegune riik jõudis meie kaugelt rohkem kui 40 tööaasta saavutused sandisendide eest välismaalastele kiiruga maha müüa. Ütlesid ju kõrged korraldajad enne rahareformi: „Vahetame teile 150 eeku, ning homme minge ja ostke maad, metsa ja maju jne.“ Nüüd aga varsti vist enam ei üllatagi, kui sugulastel tuleb meile isegi matuseplats välismaalaste käest osta.

Ants Kull, Tallinn

Pärnakast kodaniku nõrdimusavaldus

„Tegelikult on juba praegu pooled töötukassa kliendid ilma tööta olnud rohkem kui aasta. «Siin on kindlasti oluline teema see, kuidas hoida nende inimeste töövõimet ja töötahet,» märkis ta [Töötukassa juhatuse esimees Meelis Paavel]. Seetõttu on töötukassal plaanis rohkem panustada neile suunatud teenustesse nagu tööklubid, tööharjutused ning nõustamine, ka psühholoogiline nõustamine.“

Mis laste või lastemeelsete jaoks selline süsteem toimib?.. Ma ei suuda kunagi sellistest asjadest aru saada. Kujutage ette normaalseid täiskasvanuid, enamasti ikkagi täie mõistusega töötuid, ja siis tullakse neile sellise jutuga. Nagu mingite naiivsete tüdrukute idee: tuleme kõik kokku ja teeme kalli-kalli, oleme positiivsed... Või kopsime midagi ja mängime töötamist... Kölab ju nii? Nagu lasteaed või vaimupuudega inimeste päevahoid... Aga kujutage ette – see ongi täiskasvanud haritud meeste-ainuke ametlik ettekujutus sellest, mida töötutele nende olukorras pakkuda!

Ärapanemis-Eesti

Pead otsas huugas, on käsil järjekordne kampaania: kes kellele kuidas suudab ära panna. Aasta-poolteist tegeldakse jälle vaid võimule saamisega või võimust kinni hoidmisega. Valitsemine ise ja rahvaheaolust seismine jäävad teise- või kolmandajärguliseks. Miks ei kasutata humaanseid ja ausaid võtteid, nagu ühele demokraatlikule riigile peaks kohane olema?

Aga ei, ikka kisub kraavi poole! Mäletan, kui tehti tõsimeelne ettepanek hakata Tõnismäe Pronksõduri juures mälestama mõlemal pool rindejoont langenud Eesti sõjamehi. Neil tegelikult ju puudus võimalus sõjas poolt valida ja polnud harvad juhused, kus isa oli sunnitud ühele poole rinnet ja pojale jäi „teine valik“, kus vanem vend viidi Venemaale tööpatti ja noorem värvati 16–17-aastaselt Saksa väkke. Olime ju oma väikese Eestiga vaheldumisi kahe suure hirmuvalitseja, Hitleri ja Stalini tallermaaks. (Nüüd rääkis Euroopa päeva eelõhtul sel teemal ka president Ilves. Tema jutt oli pühendatud mõlemal pool rinnet võidelnuile, kuid paraku olid kuulajateks vaid ainult ühel poolel sõdinud.)

Pronksõdurist sai tookord paremerakondadele vahend võimule-tulekuks. Ponnistamine tasus end kuhjaga ära – Ansip saavutas rekordaru hääl. Mis sest, et tagajärjed olid traagilised.

Nüüd otsitakse uusi ebaausaid võtteid, mida valimisreklaamina kasutades endale võimulejäämist kindlustada. Selleks isegi lapsi kaasates – lasteaedade pseudoprobleemi hoiti aastaid „luukerede kapis“, et see siis hästiajastatult üldsuse ette paisata. Kuna see „luukere“ varises peagi haledalt kokku, siis otsitakse juba uut ebaausat võtet, kuidas opositsioonile ära panna.

Seekord siis vaimulike abiga. Põhjuseks olevat Keskerakonna räige reklaam konkurentide esinumbrite suhtes. Vaatan ja imestan: eetilisel väljapeetud pildid ja õigustatud kriitika. Ja seda siis, kui internet on täis riputatud suurusjärgu võrra rägimaid reklaamplakateid?! Internet on ju samuti kogu ühiskonnale avatud – miks siis selle kohta vaimulikud oma arvamust ei avalda?

Miks küll vaimulikud lasid endale augu pähe rääkida ja lubasid end poliitilise valimisvankri ette rakendada? Kas see sobib vaimulikele? Antud hetkel sobiks siia isegi lihtrahvaütetus, et iga kingsepp jäägu ikka oma liistude juurde.

Udo Knaps, Märjamaa

Eevi Geidik, Assamalla, Tamsalu vald, Lääne-Virumaa

Poliititeatri võlu ja viletsus. Leedu näide

Kui uskumatu äziotaaž „Ühtse Eesti“ poliititeatri ümber hakkas tuure koguma, märkasim toimuvas ootamatuid paralleele Leedu erakonna Rahvusliku Taassünni Partei väleda tõusu ja niisama kiire häbbumise. Vahe on vaid selles, et Leedus asutasid erakonna tippmeelalahutajad ja mõned üldriiklikult tunnustatud kultuuritegelased, meil aga oli aktsioon ja püüne peal üks ja kindlasti mitte kõige mõjuvõimsam teater.

EENN EESMAA
Riigikogu väliskomisjoni aseesimees

Proloog.

Otserünnak: relvadeks eitus ja halvustamine

Leedulased läksid avatud kaartidega otserünnakule, NO99 tegutses varjatult ja vihjamisi, püüdes asja huvitavamaks teha. Mõlemaid üritajaid ühendas olemasoleva eitus ning tänaste tegijate karm kriitika ja halvustamine. Ei meil ega ka neil olnud oma selget programmi ja visiooni, kuidas, mida ja mis järjekorras siis ikkagi ette võtta, et olukord riigis paraneks. Kas „Ühtsest Eestist“ oleks ka erakond saanud, jääbki meil tõenäoliselt nägemata.

Võimalus kahtlemata oli. Mõned on seepärast rõõmsad, paljud kindlasti kurvad, sest meeles on veel ühiskondliku süüdistaja Indrek Tarandi täheleand.

President Ilvesel on õigus, kui soovib rahval ja valijatel erakondade ja poliitikuks pürgijate suhtes olla senisest tunduvalt nõudlikum ja kriitilisem. Kuna Eestis toimunud poliititeater jäigi pelgalt etenduseks, analüüsigem parem seda, kuidas Leedu Rahvusliku Taassünni Partei (RTP) oma missiooni on täitnud.

I vaatus.

Menukas telesaatejuht alustas oma erakonda

Ligi kahe aasta eest asutatud erakond alustas menuka telesaatejuhi Arunas Valinskase juhtimisel üsnagi edukalt. Juba 2008. aasta sügisel üldvalimistel sai RTP 141-kohalise parlamenti 13 mandaati. See oli erakondadest teine tulemus. Ega peamiselt näitlejaist, ajakirjanikest ja lauljatest koosnev nimekiri erilist edu ühemandaadilistes valimisringkondades ei saavutanud. Üsna keeruline Leedu valimiskorraldus tagas Valinskase erakonnale aga üllatavalt hea tulemuse mittemandaadiliste ringkondade

eelishääletussüsteemi tõttu. Nii sai Seimi liikmeks ka erakonna esimehe abikaasa Inga Valinskiene. Edulugu aga jätkus. RTP-st sai koalitsioonierakond koos Isamaaliidu-Kristlike Demokraatide, Rahvusliku Taassünni Partei, Liberaalse Liikumise ning Liberaalsentristliku Liiduga. Vaatamata kohtulikule kriminaalkaristusele 1999. aastal valiti Arunas Valinskase pärast kaht hääletusvooru Seimi esimeheks ehk temast sai Leedu Vabariigi tähtsuselt teine kodanik.

Paraku sellest päevast alates ootamatu edulugu ennast ka ammandas. Vilniusest hakkas kostma kummalisi uudiseid, mis seotud spiiikri tavatu tegevuse ja üllatavate lausun-

„Kuldseid sibulad“ idee autor.

II vaatus.

Võitlus presidendikoha eest Kahjuks ei jõudnud kriitika kohale, sest üha rohkem autoriteeti kaotanud Arunas Valinskase andis veebruaris 2009 nõusoleku kandideerida Leedu presidendiks. Otsus oli üllatav, sest alles hiljuti avaldatud sotsioloogilise küsitluse tulemustel pidas vaid 2,8% vastanuist spiiikrit rahva huve parimal viisil esindavaks poliitikuks. Aprillis Arunas Valinskase loobus võitlusest presidendikoha pärast.

Ega tal muud üle jäänudki, sest RTP valimisstaap suutis kokku koguda vaid veidi üle 20 000 toetusallkirja, vaja läinuks aga 22 000. Pealegi on varasematel valimistel keskmiselt viiendik antud allkirjadest tunnustatud kehtetuks.

Aia taha läksid Leedu Rahvusliku Taassünni Partei esindajatel ka valimised Euroopa Parlamendi. Nimekirja esinumber Saulius Stoma pidas tema sõnul sisu-

na kongressil kinnitatud uus põhikirja. Kuni allkirjastamiseni keeldus justiitsministeerium uut põhikirja registreerimast. Asi läks sedavõrd pingeliseks, et taotlejad pöördusid lahenduse saamiseks kohtusse. Kuid seegi polnud veel kõik.

IV vaatus.

Allilm ja umbusaldus

Seimis esindatud erakond „Kord ja Õiglus“ algatas spiiiker Valinskasele umbusalduse avaldamise. Põhjus oli rohkem kui kaalukas – Seimi esimeest kahtlustati seotuses Leedu kurikula allilmategelase, Kaunase kuritegelikku rühmitusse kuuluva Rolandas Michalskisega, keda sealmail tuntakse hüüdnimega „Mihha“. Michalskise naine Rasa Lebedeviene kuulub Kaunase RTP aktivistide hulka, öde Ruta Puskaske aga koguni juhib Valinskase erakonna Kaunase piirkonda. Kuigi spiiiker eitas kõiki kahtlustusi ja süüdistusi, otsustas Leedu peaprokuratuur algatada kohtuueelse uurimise. Otseks põhjuseks oli kahtlus, et Arunas Valinskase presidendikandidaadiks esitamise toetuseks kogutud allkirju oli võltsitud.

Oma otsustava sõna ütles tekkinud skandaalis ka president Dalia Grybauskaitė, soovitudes spiiikril tagasi astuda. Arunas Valinskase otsustas soovitusi eirata. Septembris oli ta siiski sunnitud loobuma. Seim tagandas vähem kui aasta oma ametis olnud allilmaga seotuses kahtlustatud spiiikri salajasel hääletusel.

Epiloog.

Poliititeatri sulgemine

Uueks Seimi spiiikriks sai Kristlike Demokraatide Liidu esindaja, endise esimehe esimehe asetäitja Irena Degutienė. Täna on Leedu võimuliit Seimis ametliku enamuse kaotanud.

Kuu aega tagasi lahkus Leedu kultuuriminister Remigijus Vilkaitis Rahvusliku Taassünni Parteist, sest RTP polnud tema töö kvaliteedi ja kultuurisfääris valitseva olukorraga rahul. Pärast lühikest arupidamist otsustas Arunas Valinskase ootamatult ise kultuuriministriks kandideerida. Kuid seda otsust ei toetanud Leedu riigipea, kelle sõnul Valinskasel puudub vastav kvalifikatsioon ning ka ühiskonna usaldus.

Endise spiiikri kommentaar Dalia Grybauskaitė arvamusel oli tavaliselt solvav ja ühele härrasmehele sobimatu. Leedu kultuuriministriks on saamas tuntud ooperilaulja, kuid poliitikas kogenematu Deividas Staponkus.

Nädala eest avaldatud küsitluse kohaselt ei ületa RTP ka täna valimiskünnist. Kunagi nii lennukalt alanud poliititeatrit ähvardab sulgemine. Tundub, et Leedu valijad on oma erakondade ja poliitikute suhtes nõudlikumaks muutumas.

Rahvusringhäälingu möödapanekud

Kas kultuuritegelaste hästiasustatud haltuura-maiguline loba või harimatute eksitav möla?

Juhtusin kuulma 2. mail Raadio 2 saadet „Rahva Oma Kaitse“, kus suurkirjanikud Mart Juur ja Andrus Kivirähk teineteise võidu lasid lobal voolata.

REIN PUHKAM
Viljandimaa

Võib-olla on raadiojaama toimetajatel ja saate eestriise andjatel käsk Eesti nüüdisaja suurkirjanikke sellises vormis rahaliselt toetada ja nende poliitilist meelsust kinni maksta? Kui vaja, siis vaja. Kuid kui Mart Juur seletab, et „ärme unustame, et me armastatud A. H. Tammsaare Krimmis käis oma kopse ravimas Punastel Lagedatel“ ja Andrus Kivirähk kiidab kaasa, et „jah, Punastel Lagedatel, ja eks seal ole hiljemgi käidud, Maimu Berg käis seal kurameerimas Vene ohvitseriga“, siis ei jätku sõnu sellise jampsi kommenteerimiseks. Süütu loba muutus kuulaja jaoks harimatute eneseimtlejate mölaks (mitte segi ajada aerulaadse esemega). Saatest sain ka teada, et Tallinna lähistel on kunagi olnud allveelaev „Orson“ (?!).

Teada on:

Orzel [‘ožel] oli Poola allveelaev. Varsti pärast Teise maailmasõja algust Saksamaa kallaletungiga Poolale 1. septembril 1939 otsis 15. septembril Poola allveelaev Orzel neutraalset sadamat ning valis selleks Tallinna, kus ta Eesti võimude poolt interneeriti. Allveelaeva valvasid Eesti merejõudude torpedopaati Sulev Tallinna sõjasadamas ning torpedopaadi meeskonnaliikmed vahtkonnaülema allosvitseri ja kahe kaasmadrusega maismaalt. Pärast 17. septembril järgnenud NSV Liidu kallaletungi Poolale põgenes Orzel 18. septembril Tallinna Miinisadamast. 22. aprillil lasid Poola välisminister Radoslaw Sikorski ja Eesti mereväe ülem mereväekapten Igor Schvede miinijah-tija „Ugandi“ pardalt Tallinna lahte pärjad mälestamiseks allveelaeva „Orzel“.

Punane Lageda (vene *Krasnaja Poljana*) on alev Venemaa Krasnodari kraisis. Jääb Sochi linna haldusalasse (Adleri rajoon). Punane Lageda asub mägedevahelises orus, on suusakuurort ja Sochi 2014. aasta taliolümpiamängude üks võistluspaiku. 4 km Mzõmta jõge ülesvoolu asub eesti küla Eesti Aiake (*Estosadok*), mis 1899 nimetati Romanovskiks ja sai linnaõigused, kuid kaotas need hiljem. Allikas: *Vikipeedia*

Heinz Valk esitles mälestusteraamatut

Kirjastus Kunst ja Heinz Valk esitlesid Valgu mälestusteraamatut

"Pääsemine helgest tulevikust".

Autori sõnul on see mitte niivõrd elulooraamat, vaid põgus pilguheit tema elu tegusaimatele aastatele alates tormlemistest tudengipõlves ja lõpetades Eesti iseseisvuse taastamisega.

"Kuigi jätsin enamasti välja puht isiklikud seigad, jagub siin küllaga värvikaid, vabameelseid ja boheemlikke sündmusi, näiteks Kuku klubis, sest elu ja eriti kunstielu isepäist toimimist ei suutnud kõiges normeerida isegi totalitaarne võim. Kuid kes tahab, võib seda raamatut võtta ka kui ühe inimese eneseks jäämise lugu, mille taustaks on rahva püüdlused, lootused ning lõpuks ka igatsetud võit," ütleb hiljuti Aasta Isaks valitud Valk. Raamat käsitleb nii nõukogudeaegset kultuurielu koos tollaste pidude ja dissidentlusega kui ka loomulikult Gorbatsõvi võimuletõusuga alanud ühiskondlikku liikumist, mis lõppes laulva revolutsiooni ühe tuntuima loosungi - ükskord me võidame niikuinii! - teostumisega. 400 lehekülge on kõvas köites, hind poes orienteerivalt 300 krooni.

ETV

ESMASPÄEV 17.05

06:55	Terevisioon
08:55	Draamasari Súdameasi
09:45	Terevisioon*
11:45	Sõida maale!
12:30	Dokumentaalsari Hiina metsik loodus, 2/6:
13:20	Euroopa laulud 2010
13:50	Jamie Oliver kodus
14:20	Komöödiasari Allo Allo!
14:50	Kriminaalsari Hercule Poirot
16:30	Õnne 13 (Eesti 2004)
17:00	Aktuaalne kaamera
17:05	Lasteekraan.
17:40	Draamasari Súdameasi
18:30	Aktuaalne kaamera
19:00	Ringvaade
20:05	Osoon
20:30	Tööotsija
21:00	Aktuaalne kaamera
21:39	Luuletus: Tuuli Taul
21:40	Välisilm
22:10	Välisilm esitleb: Haiti põrgu
23:10	Erisaade*
23:35	Ringvaade*
00:40	Tagatargemad*
01:13	ERR uudised

TEISIPÄEV 18.05

06:55	Terevisioon
08:55	Draamasari Súdameasi
09:45	Terevisioon*
11:45	Prillitoosi õnnesoovid*
11:55	Prillitoos*
12:45	Osoon*
13:10	Välisilm*
13:40	Dokumentaalfilm
	Venezuela, vana naine ja meri
14:35	Dokumentaalsari Mõõt on täis
15:05	Üitsainus Mulgimaa
15:30	Tööotsija*
16:00	Eesti aja lood
16:30	Õnne 13 (Eesti 2004)
17:00	Aktuaalne kaamera
17:05	Lasteekraan
17:40	Draamasari Súdameasi
18:30	Aktuaalne kaamera
19:00	Ringvaade
20:05	Vabariigi kodanikud
21:00	Aktuaalne kaamera.
21:39	Luuletus
21:40	OP!
22:10	Mängufilm
00:00	Ringvaade*
01:05	Batareja*
01:36	ERR uudised

KOLMAPÄEV 19.05

06:55	Terevisioon
08:55	Draamasari Súdameasi
09:45	Terevisioon*
11:45	OP!*
12:15	Batareja*
12:45	Üks pilt: Valguse värv.
13:00	Riigikogu infotund.
14:00	Vabariigi kodanikud*
14:55	Muuseumirott
15:10	Dokumentaalsari Hiina metsik loodus, 3/6
16:00	Tagatargemad*
16:30	Õnne 13 (Eesti 2004)
17:00	Aktuaalne kaamera
17:05	Lasteekraan
17:40	Draamasari Súdameasi
18:30	Aktuaalne kaamera
19:00	Ringvaade
19:30	Lotokolmapäev
20:05	Pealtnägija
20:55	Viking Lotto
21:00	Aktuaalne kaamera
21:39	Luuletus
21:40	Foorum*
22:30	Dokumentaalfilm
	Müümise kunst
00:00	Ringvaade*
00:30	Lotokolmapäev*
01:00	Viking Lotto*
01:05	Riigikogu infotund*
02:10	ERR uudised

NELJAPÄEV 20.05

06:55	Terevisioon
08:55	Draamasari Súdameasi
09:45	Terevisioon*
11:45	Pealtnägija*
12:40	Foorum*
13:30	Tegutseja*
14:00	Dokumentaalsari
	Esimees Mao,
15:05	Teater laulab
15:15	Tähelaev
16:30	Õnne 13 (Eesti 2004)
17:00	Aktuaalne kaamera
17:05	Lasteekraan
17:40	Draamasari Súdameasi
18:30	Aktuaalne kaamera
19:00	Ringvaade
20:05	Kahekõne
21:00	Aktuaalne kaamera
21:39	Luuletus
21:40	MI
22:10	Dokumentaalsari Musta muusika lugu, 2/6
23:00	Ringvaade*
00:05	Vandekohus*
01:08	ERR uudised

REEDE

06:55	Terevisioon
08:55	Draamasari Súdameasi
09:45	Terevisioon*
11:45	Kahekõne*
12:40	MI*
13:10	Rahvakunsti- ja muusikakultuuri
14:10	2020
14:35	Ajalik ja ajatu
15:05	Dokumentaalfilm
	Keskkond
16:00	Reisile minuga
16:30	Õnne 13 (Eesti 2004)
17:00	Aktuaalne kaamera
17:05	Lasteekraan
17:40	Draamasari Súdameasi
18:30	Aktuaalne kaamera
18:55	Jalgpalli sõpruskohtumine Eesti - Soome
21:00	Aktuaalne kaamera
21:39	Luuletus: Birk Rohelend.
21:40	Telelavastus Pildikesi
23:45	Paunverest
00:35	Pealtnägija*
01:51	Tähelaev
	ERR uudised

LAUPÄEV 22.05

07:25	Animasari Mamma
	Mirabelli kodukino
07:35	Animasari Lammas Shaun*
07:50	Animasari Cedric
08:00	Animasari Cedric: Armuavaldus
08:15	Lastesari
08:35	Tweenie-põngerjad
	Lastesari
09:30	Üitsainus Mulgimaa, 4/5
09:57	Hoia, mida armastad!
10:00	Sõida maale!
10:45	Õnne 13*
11:15	Pealtnägija
12:00	Erisaade*
12:25	Eurovisiooni eel
12:55	Nobeli rahupreemia lau reaartidele pühendatud kontsert 2008
13:50	Dokumentaalfilm Spe Fretus - Lootusele tuginedes
15:00	Tegutseja*
15:25	Teel jalgpalli MM 2010 finaalturmiirile
15:55	Komöödiasari Laborirotid
16:25	Seiklussari Smallville
17:05	Kahekõne*
18:00	Tagatargemad
18:30	Aktuaalne kaamera
18:40	Dokumentaalsari Yellowstone'i rahvuspark
19:30	Reisile minuga
20:00	Euroopa laulud 2010
20:30	Õnne 13
21:00	Aktuaalne kaamera
21:20	Sport. Sport
21:37	Luuletus: Enn Vetemaa.
21:40	Draamasari Kiirabihaigla
22:20	Kriminaalsari Hercule Poirot
23:55	Seiklussari Smallville
00:35	Dokumentaalfilm
	Keskkond
01:33	ERR uudised

PÜHAPÄEV 23.05

07:25	Animasari Künkaotsa kliinik:
07:35	Animasari Lammas Shaun
07:40	Animasari Inami
08:00	Animasari Baleriin Angelina
08:15	Animasari Muumioru lood
08:35	Lastesari
	Tweenie-põngerjad
09:00	Prillitoosi õnnesoovid
09:10	Prillitoos
09:58	Hoia, mida armastad!
10:00	Tähelaev
11:15	Euroopa laulud 2010*
11:45	Jamie Oliver kodus
12:10	Lastefilm Konn-kuningas
13:05	Dokumentaalsari Kliimaniakid
13:15	Dokumentaalsari Yellowstone'i rahvuspark, Osoon*
14:05	Teel jalgpalli MM 2010
14:30	finaalturmiirile
15:00	Ajalik ja ajatu
15:25	Draamasari Kiirabihaigla
16:10	Vabariigi kodanikud*
17:00	Nelipüha oikumeeniline jumalateenistus
18:00	Eesti aja lood
18:30	Aktuaalne kaamera
18:40	Draamasari Gilmore'i tüdrukud
19:25	Komöödiasari Allo Allo!
19:55	Märt Avandi ja Ott Sepa lauluvõistlus "Pean saama Eurovisioonile, muidu suren 2010"
21:00	Aktuaalne kaamera. Ilm
21:20	Aeg luubis
21:40	Sport. Sport
21:58	Luuletus: Ene Mihkelson.
22:00	Kriminaalsari Uued trikid
22:50	BBC Proms 2004
00:30	Draamasari Gilmore'i tüdrukud
01:18	ERR uudised

ETV 2

ESMASPÄEV 17.05

16:45	AegRuum
17:40	Karusmarjad metsikus looduses
18:05	Lasteekraan
18:45	Tweenie-põngerjad
19:10	Kliimaniakid
19:20	Aktuaalne kaamera (viipekeeles)
19:30	Aktuaalne kaamera (vene keeles)
20:00	Vandekohus
21:00	Teel jalgpalli MM 2010 finaalturmiirile
21:25	Katy Brandi staaritähestik
21:50	Mängufilm 1814
23:25	Uued trikid
00:22	ERR uudised

TEISIPÄEV 18.05

17:10	Ars et vita: Erotika ja kunst
17:40	Tweenie-põngerjad
18:05	Lasteekraan
18:50	Lastelavastus Mõmmi aabits: Tähepidu metsas (ETV 1999)
19:20	Aktuaalne kaamera (viipekeeles)
19:30	Aktuaalne kaamera (vene keeles)
20:00	Pealtnägija (vene keelsete subtiitritega)*
20:45	Elioni Rattamaratonide sari, 2/8
21:10	Vana aja asjad
21:25	Katastroofi retseptid
22:30	Hiina metsik loodus, 3/6
23:20	Mängufilm 1814
01:00	ERR uudised

KOLMAPÄEV 19.05

16:05	Katastroofi retseptid
17:10	Ohhoo! (ETV 2005)
17:40	Lastelavastus Oh seda eesliit!, 10
18:05	Lasteekraan
18:50	Draakonikütid II
19:20	Aktuaalne kaamera (viipekeeles)
19:30	Aktuaalne kaamera (vene keeles)
20:00	Tööotsija (venekeelsete subtiitritega)
20:30	Subjektiiiv
21:00	Teel jalgpalli MM 2010 finaalturmiirile
21:25	Isabella, 2/3
22:25	BFM esitleb: lühikas Napoleon (Eesti 2009)
22:40	BFM esitleb: lühikas Kallis söber, sind austan
23:00	Kaiser Chiefs - Enjoyment
00:33	ERR uudised

NELJAPÄEV 20.05

16:50	Eesti aja lood
17:15	Aja kõlad: Löötspill
17:40	Tweenie-põngerjad
18:05	Lasteekraan.
18:50	Tweenie-põngerjad
19:20	Aktuaalne kaamera (viipekeeles)
19:30	Aktuaalne kaamera (vene keeles)
20:00	Batareja
20:30	Tegutseja
21:00	Teel jalgpalli MM 2010 finaalturmiirile
21:25	dokkaader Vee teekond
23:15	Nota bene! Teatriluulud
23:55	Isabella, 2/3
00:59	ERR uudised

REEDE

16:50	Tagatargemad*
17:20	Miljon senti
17:40	Tweenie-põngerjad
18:05	Lasteekraan
18:35	Lammas Shaun
18:50	Inami: Salapärase saar
19:20	Aktuaalne kaamera (viipekeeles)
19:30	Aktuaalne kaamera (vene keeles)
20:00	Subjektiiiv
20:30	Perekonnaportree: Eduard Toman ja Marianne Kuurme
20:50	Minuscule
21:00	Teel jalgpalli MM 2010 finaalturmiirile
21:25	Hercule Poirot, 2/3
23:10	Laborirotid: Päevik
23:40	dokkaader Vee teekond
01:30	Ash Londonis
02:25	ERR uudised

LAUPÄEV 22.05

09:00	Osoon (ETV 2005)
09:30	Ajalik ja ajatu
10:00	OP!*
10:30	MI*
11:00	Batareja*
11:25	Musta muusika lugu
12:20	BBC Proms 2004

14:00	Maja 2008
14:35	Perekonnaportree
14:55	Vaataja soovil: Nota bene! Teatriluulud
15:35	Ob-la-di, Ob-la-da
16:30	Osoon (ETV 2005)*
17:00	Elioni Rattamaratonide sari, 2/8*
17:25	Lastefilm
	Konnkuningas
18:25	Jupstigi! Nummi ja sõprade seiklused
18:50	Tweenie-põngerjad
19:05	Künkaotsa kliinik
19:20	Aktuaalne kaamera (viipekeeles)
19:30	Aktuaalne kaamera (vene keeles)
19:45	Loomise laul: Voldemar Õun (ETV 1991)
20:00	Nädalalõpp
20:15	Tiksuv vaikus
20:35	Boba
20:50	Aeg maha!
22:15	Rõõm, muusika ja meri
23:10	Muinaslood muusikas. Rock (ETV 1978)
	ERR uudised

PÜHAPÄEV 23.05

09:05	Osoon (ETV 2006)
09:30	Üitsainus Mulgimaa
10:00	AegRuum
10:50	Mõõt on täis
11:20	2020
11:45	Hiina metsik loodus, 4/6
12:35	Ohhoo! (ETV 2005)*
13:05	Vita brevis
13:45	Subjektiiiv
14:15	Unenäod kodumaast
15:00	Otsi loodusest liitlast
15:20	Pillikeel (ETV 1983)*
15:30	Vahemäng juulis
16:00	Elavad surmud
17:05	Osoon (ETV 2006)*
17:30	Koolitants 2010
18:30	Muumioru lood
18:55	Jupstigi! Nummi ja sõprade seiklused
19:20	Aktuaalne kaamera (viipekeeles)
19:30	Aktuaalne kaamera (vene keeles)
19:45	Dynamit Superkross
20:15	Teemaõhtu: Eurovisiooni eel
20:55	Hitid: Eesti parimad eurolaulud (ETV 2007)
21:00	Eesti Laul 2009 - võidu laul Urban Symphony "Rändajad"
21:00	EESTI LAUL 2010.
23:15	Euroopa laulud 2010
23:45	Euroopa laulud 2010
00:15	Euroopa laulud 2010
00:45	Euroopa laulud 2010
01:21	ERR uudised

KANAL 2

ESMASPÄEV 17.05

6:00	Trikimees
6:25	Joonissari Imelised salasõbrad
6:45	Joonissari Superkoer Krypto
7:05	Joonissari Pardilood
7:30	Kass Ogy ja kurjad prussakad
8:00	Reporter*
9:00	Tee õnnele*, 437
10:00	Armastuse meri*, 7/150
11:00	Kodus ja võõrsil*, 4727
11:30	Kahevõitlus*
12:00	Ärapanija*
12:30	Tähed muusikas*
13:30	Komissar Rex
14:25	Lastega kodus
15:00	Unistajad, 22/175
16:00	Armastuse meri, 8/150
17:00	Tee õnnele, 438
17:55	Kodus ja võõrsil, 4728
18:25	Kahevõitlus
19:00	Reporter
20:00	Võsareporter
20:35	Ühikarotid
21:35	Mentalist
22:35	Meedium
23:30	Kaks ja pool meest
0:00	Ärapanija*
0:30	Tõehetk*
1:30	Peamine kahtlusalune
3:15	Tuvikesed
3:40	Reporter*
4:30	Rosamunde Pilcher - Armunooled*

TEISIPÄEV 18.05.10

6:00	Trikimees
6:25	Joonissari Imelised salasõbrad
6:45	Joonissari Superkoer Krypto
7:05	Joonissari Pardilood
7:30	Kass Ogy ja kurjad prussakad
8:00	Reporter*
9:00	Tee õnnele*, 438
10:00	Armastuse meri*, 8/150
11:00	Kodus ja võõrsil*, 4728
11:30	Kahevõitlus*
12:00	Võsareporter*

12:35	Ühikarotid*
13:30	Komissar Rex
14:25	Lastega kodus
15:00	Unistajad, 23/175
16:00	Armastuse meri, 9/150
17:00	Tee õnnele, 439
17:55	Kodus ja võõrsil, 4729
18:25	Kahevõitlus
19:00	Reporter
20:00	Krimi
20:30	Kroonika seksikad 2010
21:30	Mängufilm Löögiulatus
23:30	Terminaator - Sarah Connori kroonikad
0:25	Supernatural
1:15	Kaks ja pool meest*
1:40	Komissar Rex*
2:30	Võsareporter*
2:55	Reporter*
3:45	Meedium*
4:25	Mängufilm Vaataja silmades*

KOLMAPÄEV 19.05

6:00	Trikimees
6:25	Joonissari Imelised salasõbrad</

11:35	Mis halvasti, see uuestil*
12:35	Top Shop
12:50	Mängufilm Saladused minevikust*
14:30	Naistevahetus
15:25	Tee õnnele, 241
16:15	Oprah
17:10	McLeodi tütred
18:00	Aafrika südames
18:55	Üks teist
19:15	Mis halvasti, see uuestil!
20:10	Aardekütt
21:00	Häbitud
21:55	90210
22:45	Kuidas alasti hea välja näha 2
23:40	Reporter
0:30	Aardekütt*
1:15	Night Chat
5:00	After Chat

KOLMAPÄEV 19.05

6:05	Uudised vene keeles
6:35	Victoria*, 138/171
7:20	Tee õnnele*, 241
8:05	Aafrika südames*
8:55	Oprah*
9:45	Top Shop
10:05	Victoria, 139/171
10:55	Hooaeg*
11:35	Mis halvasti, see uuestil*
12:30	Top Shop
12:45	Selgeltnägijate tuleproov*
13:40	Kuidas alasti hea välja näha 2*

14:35	Naiste salajased elud*
15:25	Tee õnnele, 242
16:15	Oprah
17:10	McLeodi tütred
18:00	Aafrika südames
18:50	Üks teist
19:15	Mis halvasti, see uuestil!
20:10	Aardekütt
21:00	Superlapsehoidja
21:55	Meie salajane elu
22:45	Täiuslik koduperenaine
23:45	Reporter
0:35	Aardekütt*
1:20	Night Chat
5:00	After Chat

NELJAPÄEV 20.05

6:05	Uudised vene keeles
6:35	Victoria*, 139/171
7:20	Tee õnnele*, 242
8:05	Aafrika südames*
8:55	Oprah*
9:45	Top Shop
10:05	Victoria, 140/171
10:55	Nigella ampsud*
11:30	Mis halvasti, see uuestil*
12:30	Top Shop
12:45	Põrgulikud pruudid 4*
13:40	Abracadabra
14:30	Häbitud*
15:25	Tee õnnele, 243
16:15	Oprah
17:10	McLeodi tütred
18:00	Aafrika südames
18:50	Üks teist
19:15	Mis halvasti, see uuestil!
20:10	Aardekütt
21:00	Nurjatud koerad
21:30	Mängufilm Armastus lööb jalust
22:55	Dokumentaalfilm Eesti vangla
0:00	Hollywoodi elud
0:30	Reporter
1:15	Aardekütt*
2:00	Night Chat
5:00	After Chat

REEDE 21.05

6:05	Uudised vene keeles
6:35	Victoria*, 140/171
7:20	Tee õnnele*, 243
8:05	Aafrika südames*
8:55	Oprah*
9:45	Top Shop
10:05	Victoria, 141/171
10:55	Ostuhetk
11:25	Mis halvasti, see uuestil*
12:25	Top Shop
12:40	Meie salajane elu*
13:35	Abracadabra
14:30	Superlapsehoidja*
15:25	Tee õnnele, 244
16:15	Oprah
17:10	McLeodi tütred
18:00	Aafrika südames
18:55	Üks teist
19:15	Mis halvasti, see uuestil!
20:10	Aardekütt
21:00	Vana kooli Terry ja Gita
21:25	Mängufilm Ohtlikud sund mõtted
22:55	Hollywoodi elud
23:25	Reporter
0:15	Aardekütt*
1:00	Night Chat
5:00	After Chat

LAUPÄEV 22.05

7:25	Uudised vene keeles
7:55	Top Shop
8:10	Mängufilm Ohtlikud sund mõtted*
9:45	Tantsi, kui oskad! 3
10:25	Top Shop
10:40	Täiuslik koduperenaine*
11:45	Põrgulikud pruudid 4*

12:35	Nurjatud koerad*
13:05	Mängufilm Armastus lööb jalust*
14:35	Mängufilm Tormihoiatust* 90210*
16:15	Meie salajane elu*
17:00	Superlapsehoidja*
17:50	Häbitud*
18:40	Vana kooli Terry ja Gita*
19:35	Rosamunde Pilcher - Kui loeb vaid armastus
20:00	Selgeltnägijate tuleproov
21:40	Bordell 232
22:35	Naiste salajased elud*
23:35	Reporter+
0:25	Night Chat
0:55	After Chat

PÜHAPÄEV 23.05

7:25	Uudised vene keeles
7:55	Top Shop
8:10	Rosamunde Pilcher - Kui loeb vaid armastus*
9:50	Tantsi, kui oskad! 3
10:35	Top Shop
10:50	Kodusaade
11:35	Nigella ampsud
12:10	Hooaeg
12:55	... ja nii ongi
13:25	Oprah*
17:35	Kuidas alasti hea välja näha 2*
18:30	Naiste salajased elud*
19:20	Selgeltnägijate tuleproov*
20:15	Tähed muusikas
21:05	Mängufilm Lõksus
22:55	Bordell 232
23:50	Häbitud*
0:35	Reporter+
1:05	Night Chat
5:00	After Chat

TV 3

ESMASPÄEV 17.05

06.15	Multifilm Yu-Gi-Oh GX
06.40	Multifilm Nõiad
07.05	Multifilm Käsnakalle
	Kantpüks
07.30	Multifilm Avatar
07.55	Igavene homme*
08.55	Kirgede torm*
09.55	Vaprad ja ilusad*
10.20	Kodu keset linna*
10.50	Miami Vice
11.45	Top Shop
12.10	Laulud tähtedega. Finaal*
14.05	A-Rühm
15.00	Mägidoktor: Isad
15.55	Kodu keset linna
16.25	Vaprad ja ilusad
16.55	Igavene homme
17.55	Kirgede torm
18.55	TV3 uudised
19.30	Kodu keset linna
20.00	Kõige naljakamad koduvideod
20.35	Raport
21.05	C.S.I. Miami
22.00	Mängufilm Halastamatu
00.05	C.S.I. New York
01.05	Miami Vice
02.00	NYPD Blue
02.50	Telejazz Live
04.50	Kõige naljakamad koduvideod*
05.20	Raport*
05.45	TV3 uudised*

TEISPÄEV 18.05

06.15	Multifilm Yu-Gi-Oh GX
06.40	Multifilm Nõiad
07.05	Multifilm Käsnakalle
	Kantpüks
07.30	Multifilm Avatar
07.55	Igavene homme*
08.55	Kirgede torm*
09.55	Vaprad ja ilusad*
10.20	Kodu keset linna*
10.50	Miami Vice
11.45	Top Shop
12.10	C.S.I. Miami
13.10	Suhkruhertsogid
14.05	A-Rühm: Probleem
15.00	Mägidoktor
15.55	Kodu keset linna
16.25	Vaprad ja ilusad
16.55	Igavene homme
17.55	Kirgede torm
18.55	TV3 uudised
19.30	Kodu keset linna
20.00	Kaua võib
20.30	C.S.I. New York
21.30	Mängufilm Topeltmõrv ...
23.35	C.S.I. New York
00.35	Pögenemine
01.30	NYPD Blueet
02.20	Kaua võib*
02.50	Telejazz Live
04.55	Stop!*
05.20	Kaua võib*
05.45	TV3 uudised*

KOLMAPÄEV 19.05

06.15	Multifilm Yu-Gi-Oh GX
06.40	Multifilm Nõiad
07.05	Multifilm Käsnakalle
	Kantpüks
07.30	Multifilm Avatar
07.55	Igavene homme*
08.55	Kirgede torm*

09.55	Vaprad ja ilusad*
10.20	Kodu keset linna*
10.50	Miami Vice
11.45	Top Shop
12.10	C.S.I. New York
13.10	Täitsa tavaline mees - Hawaii
15.00	Mägidoktor
15.55	Kodu keset linna
16.25	Vaprad ja ilusad
16.55	Igavene homme
17.55	Kirgede torm
18.55	TV3 uudised
19.30	Kodu keset linna
20.00	Elu pärast naiste vahetust
21.00	Naabrist parem
22.00	Top Gear
23.10	Eluaegne
00.10	Konidid: Juudas ristil
01.05	Jäljetult kadunud
01.55	Ruudulipp*
02.20	Kuni surm meid lahutab
02.45	Telejazz Live
04.50	Top Gear*
05.45	TV3 uudised*

NELJAPÄEV 20.05

06.15	Multifilm Yu-Gi-Oh GX
06.40	Multifilm Nõiad
07.05	Multifilm Käsnakalle
	Kantpüks
07.30	Multifilm Avatar
07.55	Igavene homme*
08.55	Kirgede torm*
09.55	Vaprad ja ilusad*
10.20	Kodu keset linna*
10.50	Miami Vice
11.45	Top Shop
12.10	Elu pärast naiste vahetust*
13.10	Naabrist parem*
14.05	A-Rühm
15.55	Kodu keset linna
16.25	Vaprad ja ilusad
16.55	Igavene homme
17.55	Kirgede torm
18.55	TV3 uudised
19.30	Kodu keset linna
20.00	Stiilpäevik
20.30	Grey anatoomia
21.30	Kättemaksukontor
22.30	Värske Ekspress
23.30	Päästjad: Talla all
00.30	Vastasseis
01.20	Võrk: Kustutatud
02.05	Värske Ekspress*
02.55	Telejazz Live
04.55	Stiilpäevik
05.20	Naistemaailm*
05.45	TV3 uudised*

REEDE 21.05

06.15	Multifilm Yu-Gi-Oh GX
06.40	Multifilm Nõiad
07.05	Multifilm Käsnakalle
	Kantpüks
07.30	Multifilm A.T.O.M.
07.55	Igavene homme*
08.55	Kirgede torm*
09.55	Vaprad ja ilusad*
10.20	Kodu keset linna*
10.50	Miami Vice
11.45	Top Shop
12.10	Värske Ekspress*
13.10	Kättemaksukontor
14.05	A-Rühm
15.00	Mägidoktor
15.55	Kodu keset linna
16.25	Vaprad ja ilusad
16.55	Igavene homme
17.55	Kirgede torm
18.55	TV3 uudised
19.30	Kodu keset linna
20.00	Vanad ja kobedad
20.35	Võta või jäta
21.35	NCIS kriminalistid
22.35	Mängufilm Takso 2
00.15	Mängufilm Üheksas värav
02.50	Mängufilm Mida rohkem, seda uhkem
04.20	Võta või jäta*
05.10	TV3 uudised. Nädalalõpp*

LAUPÄEV 22.05

05.40	Kirgede torm
07.20	Multifilm Teismelised ninjakilpkonnad
07.45	Multifilm Rentsliisõdalased
08.10	Multifilm Eriagent Oso
08.35	Multifilm Roosa panter
09.00	Multifilm Mehed mustas
09.30	Imelaps Malcolm
10.00	Head isu
10.30	Stiilpäevik
11.00	Nurgakivi
11.30	Naistemaailm
12.00	Grey anatoomia
13.00	Kättemaksukontor
14.00	Mängufilm Baskerville'ide koer
15.45	Mängufilm Limbo
17.55	Homsed uudised
18.55	TV3 uudised. Nädalalõpp
19.30	Vilde tee
20.30	Mängufilm Tülikas tita ja kolm idiooti
22.30	Mängufilm Kõrged kontsad teevad ära
00.10	Mängufilm Armastuse või raha eest
02.05	Mängufilm Metsik jõgi
03.50	Mängufilm Kõrged kontsad teevad ära
05.10	TV3 uudised.

PÜHAPÄEV 23.05

05.40	Kirgede torm
07.20	Multifilm Teismelised ninjakilpkonnad
07.45	Multifilm Rentsliisõdalased
08.10	Multifilm Eriagent Oso
08.35	Multifilm Roosa panter
09.00	Multifilm Mehed mustas
09.30	Imelaps Malcolm
10.00	Mängufilm Neljajalgne hertsog Hubert
11.45	Vilde tee*
12.45	Kõige naljakamad koduvideod*
13.15	Stop!
13.50	Mängufilm Väikesed spioonid
16.00	Mängufilm Pöörased fännid
17.55	Homsed uudised
18.55	TV3 uudised. Nädalalõpp
19.30	Animaafilm Robotid
21.15	Mängufilm Charlie inglid
23.30	Mängufilm Mesinädalad emaga
01.20	NCIS kriminalistid
02.15	Telejazz Live
04.25	Stop!*
04.55	NCIS kriminalistid
05.45	TV3 uudised

TV 14

ESMASPÄEV 17.05

00:00	Info TV
17:40	Tallinna päev 2005
18:10	Tallinna katuste kohal
18:30	Kodanikutelevisioon. Elust meie linnas
18:45	Kultuuripealinn 2011
19:00	Risti-Rästi Pirital
19:30	Pealinnapilt
20:00	Tallinna Uudised
20:15	Tallinna Uudised v. k
20:20	Kapten Tenkesh
21:25	Kalaturul 90 aastat tagasi
21:30	Tallinna Kalaturu avamine 2010
22:00	Tallinna Uudised*
22:15	Tallinna Uudised v k*
22:20	Meie Urmas Ott
23:10	Pealinnapilt*
23:40	Info TV

TEISPÄEV 18.05

0:00	Info TV
18:00	Tallinna Päev 2006
18:30	Kodanikutelevisioon. Elust meie linnas
18:45	Pealinnapilt*
19:15	Täna päevakorral
20:00	Tallinna Uudised
20:15	Tallinna Uudised v k
20:20	Kapten Tenkesh
21:25	1 Päev abilinnapea
21:25	Deniss Boroditshiga
22:00	Tallinna Uudised*
22:15	Tallinna Uudised v k*
22:20	Meie pealinn
22:50	Dokumentaalfilm Ühe Gümnaasiumi ajalugu
23:55	Info TV

KOLMAPÄEV 19.05

0:00	Info TV
10:30	Meie pealinn (v k)*
11:00	Risti-Rästi Pirital*
11:30	Pealinnapilt*
12:00	Tallinna linnavalitsuse pressikonverents.
12:30	Vanalinna katuste kohal
12:50	Info TV
18:00	Tallinna päev 2007
18:30	Kodanikutelevisioon
18:45	Tallinna linnavalitsuse pressikonverents*
19:15	Lasnamäe paesel kaldal
19:35	Risti-Rästi Lasnamäel
20:00	Tallinna Uudised
20:15	Tallinna Uudised v k
20:20	Kapten Tenkesh
21:25	Kultuuripealinn 2011
21:50	Saiakäik
22:00	Tallinna Uudised*
22:15	Tallinna Uudised v k*
22:20	Mängufilm Milijoni dollari tüdruk
0:30	Info TV

NELJAPÄEV 20.05

00:00	Info TV
16:00	Tallinna Linnavalikogu istung
18:30	Veerandtund Toomas Vitsutiga.
18:50	Tallinna Volikogu istungi otseülekanne jätkub.
20:00	Tallinna Uudised
20:15	Tallinna Uudised v k
20:20	Kapten Tenkesh
21:25	1 Päev Taavi Aasaga
21:50	Pikk tänav
22:00	Tallinna Uudised*
22:15	Tallinna Uudised vk*
22:20	Minu Tsehov (2010)
23:10	Muinsusminutid Jüri

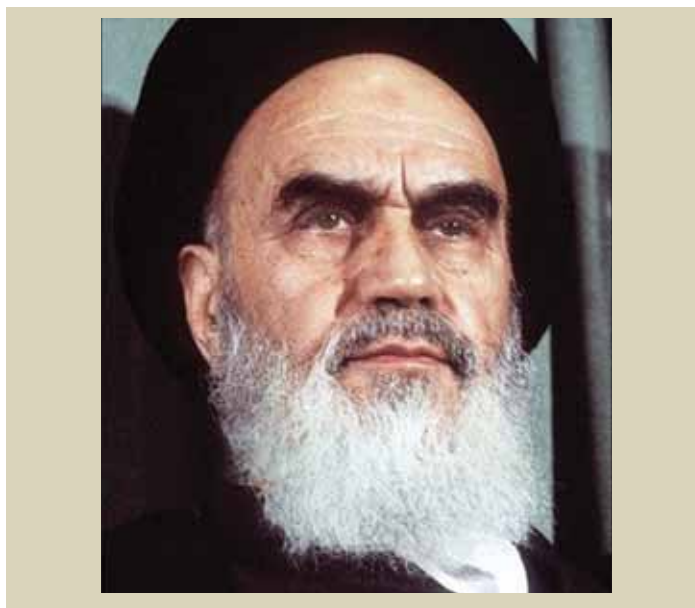
NELJAPÄEV 20.05

00:00	Info TV
16:00	Tallinna Linnavalikogu istung
18:30	Veerandtund Toomas Vitsutiga.
18:50	Tallinna Volikogu istungi otseülekanne jätkub.
20:00	Tallinna Uudised
20:15	Tallinna Uudised v k
20:	

Nädala juubilar RUHOLLAH MUSAVI HOMEINI 110

Suur šiidi vaimulik Ruhollah al-Musavi al-Homeini (Khomeyni) sündis 17. mail 1900. Tema sünniajaks on pakutud ka 24. septembril 1902 või koguni 1898. aastat. Homeini oli 1979. aasta islamirevolutsiooni juht ning sestpeale ka Iraani kõrgeim riigijuht – *rahbar*. Homeini sündis šiidi vaimuliku Mustafa Musavi peres. Tema isa tapeti šahhiperekonna palgatud mõrvari käe läbi siis, kui poiss oli veel väga väike. Seda peret loetakse põlvnevak Muhamedi järglastest, šiidi 12 pühast imaamist. Veresugulust Muhamediga tähistab Homeini tiitel *sayyed*. Juba kuueaastaselt hakkas Ruhollah õppima koraani ja pärsia keelt. Viieteistkümnendast eluaastast õppis ta Araki usukoolis ja alates 1918. aastast Qomi ülikoolis, kus esialgu tudeeris õigusteadust, kuid 1922. aastal otsustas spetsialiseeruda teoloogiale. 23-aastaselt hakkas juba ise õpetama islami õigust ja filosoofiat. Sel ajal alustas ta ka aktiivset poliitilist võitlust šahhirežiimi vastu. Seetõttu pandi talle 1930. aastal keeld töötada Qomi ülikoolis. Põrandaalune õpetajatöö ning islamit äärmiselt olulisel määral rikastavate tööde kirjutamine suurendas Ruhollah' autoriteeti vaimulike silmis niivõrd, et 1950. aastal anti talle

islami vaimuliku kõrgeim tiitel – *ajatolla*. Samas jäi Homeini 1963. aastani, mil temast sai šahhivastase opositsiooni liider, otsesest poliitikaelust kõrvale. 1963. aastal algatas šahh Mohammad Reza Pahlavi „valge revolutsiooni“, mille eesmärk oli riigi moderniseerimine ja sekulariseerimine (ilmalikus-tamine). Läänelikus mõttes igati progressiivsete protsesside vastu seisis eelkõige vaimulikkond. Homeini, kes kutsus rahvast üles boikoteerima šahhi poliitikat ja „valget revolutsiooni“, samal aastal arreteeriti. Ta viibis vangistuses kaks kuud, ent kuna tema vangistamine kutsus Iraanis esile suured rahutused, oli valitsus sunnitud ta vabastama. 1964. aasta oktoobris astus Homeini avalikult välja Iraanis ameeriklastele eristaatuse andmise seaduse vastu. Šahhi lähikondlased soovitasid Homeini tappa, ent kui mõisteti, et see võib kaasa tuua ettearvamatuid tagajärgi, otsustati imaam lihtsalt maalt välja saata. Ta arreteeriti uuesti ja deporteeriti Türgi, kus viibis alla aasta ning sõitis seejärel edasi Iraaki, šiidi linna Najafi. Iraagi diktaatori Saddam Husseini surve all Homeini sunnitud 1978. aastal lahkuma Prantsusmaale.

1979. aasta algul puhkes Iraanis islamirevolutsioon. Katalüsaatoriks sai ajatolla poja Mustafa Homeini salapärase surm ja imaami aadressil ajakirjanduses ilmunud paskvill. Rahvas tuli tänavatele ja suurem osa naftatööstusest seiskus. Šahhirežiim pidas pärast seda vastu veel natuke üle kuu. 1979. aasta jaanuaris pühkis šahh koos perekonnaga Iraani tolmuga igaveseks jalgelt. Kaks nädalat hiljem, 1. veebruaril saabus Homeini tagasi Iraani – 14 aastat kestnud pagendus oli lõppenud. 11. veebruaril lõpetasid šahhile ustavad väeosad vastupanu ja

14. veebruaril moodustati uus valitsus, mida hakkas peaministrina juhtima opositsiooni juht Mehdi Bazargan. 1979. aasta 30. ja 31. märtsil toimus Iraanis referendum, milles 98% rahvaküsitluse osalenutest pooldas islamivabariigi loomist. Sama aasta detsembris võeti vastu uus konstitutsioon. Õige peagi kuulutati välja Iraani Islami-vabariik ning selle kõrgeimaks juhiks (*rahbar*) määrati Homeini. Ilmalik võim jäi esialgu ilmikele – 4. veebruaril 1980 inaugureeriti Iraani esimeseks presidendiks Abolhassan

Banisadr. Aasta pärast president tagandati ning Homeini määras riigipeaks ajatolla Ali Hamenei, kellest hiljem sai Homeini järglane Iraani kõrgeima juhi kohal. Homeini kehtestas Iraanis äärmiselt jäiga režiimi. Moodustati tugev repressiivaparaat ja kehtestati karmid islami-seadused ning toimus poliitika, majanduse ja kultuuri islami-seerimine. Naised ei tohtinud enam kanda teistsuguseid rõivaid, kui on moslemitele ette nähtud. Viidi sisse islami kohtusüsteem, mille aluseks *šariaad* (islami-seaduste kogu) ja koraan. Algas võitlus vasakopositsiooni ja rahvusvahemuste organisatsioonide vastu. 4. novembril 1979 hõivasiid ajatolla Homeini pooldajad USA saatkonna Teheranis ning nõudsid, et antaks välja Ameerikas eksilis elav endine šahh Mohammad Reza Pahlavi, et tema üle saaks Iraanis kohut mõista. Vaatamata USA administratsiooni diplomaatidele jõupingutustele ning ka ponnistustele pantvange relvajõul vabastada, päästes 52 ameeriklast koju alles 444 päeva möödudes, 1981. a. jaanuaris, mõni minut pärast seda, kui Roland Reagan oli presidendiks saanud. 1980. aastal algas Iraagi–Iraani sõda. Iraak oli esialgu ründa-

vaks pooleks, kuid Iraan kogus end kiiresti, ning seda eriti tänu oma paremale relvastusele. Iraagi presidendi Saddam Husseini kuulutas Homeini ketseriks, kes tuleb võimult kukutada. Sõda kestis 1988. aastani, mil riigid sõlmisid rahu, ilma et piirid oleks muutunud. Homeini jaoks olevat olnud sellele rahulepingule allkirjutamine sama raske, kui „tassitäre mürgi ärajoomine“. 14. veebruaril 1989 andis Homeini välja *fatwa* (religioosse määruse), milles mõistis kirjanik Salman Rushdie surma tema teose „Saatanlikud värsid“ eest. Siiani pole seda otsust suudetud täide viia, kuigi mitmed radikaalsed islami-organisatsioonid on tasu Rushdie pea eest tõstnud juba 2,8 miljoni dollarini. Teiste riikide liidritest kohtus Homeini vaid Palestiina Vabastusorganisatsiooni juhi Yasser Arafati ning NSV Liidu välisministri Eduard Ševardnadzega. Enne oma surma 3. juunil 1989 kirjutas Homeini toonasele NSV Liidu liidri Mihhail Gorbatšovile kirja, milles selgitas talle, et Nõukogude Liidu probleemides on süüdi jumalavaenulik poliitika ning et seda riiki saab päästa vaid kogu rahva islamiusku pöördumine.

Ivari Vee

"Kuidas rahvusvahelist? Olete isaga...!"

"Nii, kullake, rahvusvahelist perepäeva saame juba...!"

Ristsõna:
JAANUS KÕRV

Emä: "Nii, kullake, rahvusvahelist perepäeva saame juba...!" ... lüüpeval tähistada!
Tütar: "Kuidas rahvusvahelist? Olete isaga...!" ... ju mõlemad eestlased!"